

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1993-1994

3 JUIN 1994

Projet de loi portant approbation de la Convention entre le Royaume de Belgique et la République populaire du Bangladesh tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, signée à Bruxelles le 18 octobre 1990

EXPOSE DES MOTIFS

Le Gouvernement soumet aujourd'hui à votre approbation la Convention entre la Belgique et le Bangladesh tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu signée à Bruxelles le 18 octobre 1990.

Cette nouvelle Convention suit dans une large mesure le modèle de Convention mis au point par l'O.C.D.E. et peut être résumée comme suit.

I. Champ d'application de la Convention
(art. 1er et 2)

La Convention s'applique, d'une part, aux résidents d'un Etat contractant ou des deux Etats contractants et, d'autre part, aux impôts sur le revenu énumérés à l'article 2.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1993-1994

3 JUNI 1994

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Volksrepubliek Bangladesh tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Brussel op 18 oktober 1990

MEMORIE VAN TOELICHTING

De Regering onderwerpt heden aan uw goedkeuring de tussen België en Bangladesh op 18 oktober 1990 te Brussel ondertekende Overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen.

Deze nieuwe Overeenkomst volgt in grote mate het door de O.E.S.O. opgestelde modelverdrag en kan als volgt worden samengevat.

I. Werkingssfeer van de Overeenkomst
(art. 1 en 2)

De Overeenkomst is van toepassing, enerzijds, op inwoners van één of van beide overeenkomstsluitende Staten, en, anderzijds, op de belastingen naar het inkomen die in artikel 2 zijn opgesomd.

II. Définitions des principales notions utilisées dans la Convention (art. 3 à 5)

Ces définitions correspondent, pour la plupart, à celles du modèle de Convention de l'O.C.D.E.

La définition de l'expression «établissement stable» s'inspire toutefois partiellement aussi du modèle de Convention de l'O.N.U. et inclut notamment:

— un chantier de construction ou de montage dont la durée dépasse 183 jours (art. 5, § 3);

— un agent dépendant qui conserve habituellement un stock sur lequel il prélève régulièrement des marchandises aux fins de livraison pour le compte de l'entreprise pour laquelle il agit (art. 5, § 5, b).

Il s'agit en l'espèce de particularités que l'on rencontre dans la plupart des conventions préventives de la double imposition avec des pays en développement.

III. Modalités de prévention de la double imposition pour ce qui concerne les principales catégories de revenus (art. 6 à 23)

Suivant le régime qui leur est applicable dans l'Etat de la source, les revenus peuvent être classés en trois catégories:

1° Revenus exonérés dans l'Etat de la source, ou dans l'Etat de séjour temporaire:

— les bénéfices provenant de l'exploitation d'aéronefs en trafic international (art. 8, § 1er);

— les gains provenant de l'aliénation de navires ou aéronefs exploités en trafic international ou de biens mobiliers affectés à l'exploitation de ces navires ou aéronefs (art. 13, § 3);

— les gains provenant de l'aliénation de tous autres biens mobiliers et non affectés à un établissement stable ou une base fixe (art. 13, § 4);

— les pensions privées autres que les pensions sociales légales (art. 18, § 1er);

— les rémunérations des professeurs et enseignants, sous certaines conditions (art. 20);

— diverses sommes, rémunérations, etc., que les étudiants, apprentis, stagiaires ou boursiers reçoivent, sous certaines conditions (art. 21).

Tous ces revenus peuvent être imposés dans l'Etat de résidence du bénéficiaire au taux plein et aux conditions du droit commun.

II. Bepalingen van de voornaamste begrippen uit de Overeenkomst (art. 3 tot 5)

Deze bepalingen stemmen grotendeels overeen met die van het O.E.S.O.-modelverdrag.

De definitie van de uitdrukking «vaste inrichting» is evenwel ook gedeeltelijk gebaseerd op het modelverdrag van de U.N.O. en omvat inzonderheid:

— de plaats van uitvoering van een bouwwerk, van constructie-, assemblage- of installatiewerkzaamheden waarvan de duur 183 dagen overschrijdt (art. 5, § 3);

— een niet-onafhankelijke vertegenwoordiger die gewoonlijk een voorraad aanhoudt waaruit hij regelmatig bestellingen uitvoert voor rekening van de onderneming waarvoor hij werkzaam is (art. 5, § 5, b).

Het gaat ter zake om bijzonderheden die men in de meeste overeenkomsten tot het vermijden van dubbele belasting met ontwikkelingslanden aantreft.

III. Wijze waarop dubbele belasting met betrekking tot de belangrijkste categorieën van inkomsten wordt vermeden (art. 6 tot 23)

Naar gelang van de regeling die in de bronstaat van toepassing is, kunnen de inkomsten in drie categorieën worden ingedeeld:

1° In de bronstaat of in de Staat van het tijdelijk verblijf vrijgestelde inkomsten:

— winsten uit de exploitatie van luchtvaartuigen in internationaal verkeer (art. 8, § 1);

— vermogenswinst verkregen uit de vervreemding van schepen of luchtvaartuigen die in internationaal verkeer worden geëxploiteerd of van roerende goederen die bij de exploitatie van die schepen of luchtvaartuigen worden gebruikt (art. 13, § 3);

— vermogenswinst verkregen uit de vervreemding van alle andere roerende goederen die geen deel uitmaken van het bedrijfsvermogen van een vaste inrichting of een vaste basis (art. 13, § 4);

— particuliere pensioenen, andere dan wettelijke sociale pensioenen (art. 18, § 1);

— vergoedingen van hoogleraren en leraren, op bepaalde voorwaarden (art. 20);

— sommige overmakingen, beloningen, enz. die studenten, leerlingen, in opleiding zijnde personen of bursalen verkrijgen, op bepaalde voorwaarden (art. 21).

Al deze inkomsten mogen in de woonplaatsstaat van de verkrijger worden belast tegen het volle tarief op de voorwaarden die in het interne recht zijn bepaald.

2° Revenus soumis à une imposition limitée dans l'Etat de la source:

— les bénéfices provenant de l'exploitation de navires en trafic international: l'impôt établi dans l'Etat de la source est diminué de 50 p.c. (art. 8, § 2);

— les dividendes et les intérêts: l'impôt dû dans l'Etat de la source ne peut, en règle générale, excéder 15 p.c. du montant brut des dividendes ou du montant brut normal des intérêts (art. 10, § 2, et art. 11, § 2); les intérêts de créances commerciales résultant du paiement à terme de fournitures de marchandises, produits ou services par une entreprise, sont toutefois exonérés d'impôt dans l'Etat de la source (art. 11, § 3);

— les redevances: l'impôt dû dans l'Etat de la source ne peut excéder 10 p.c. du montant brut normal des redevances (art. 12, § 2).

La double imposition de ces revenus est prévenue de la manière suivante dans l'Etat de résidence du bénéficiaire:

a) En Belgique:

— les dividendes que les sociétés belges tirent de participations permanentes dans le capital de sociétés résidentes du Bangladesh sont sous certaines conditions exonérés d'impôt des sociétés à concurrence de leur montant net (art. 23, § 1er, c);

— les autres dividendes, les intérêts et les redevances imposables au Bangladesh que des résidents de la Belgique tirent du Bangladesh et qui sont compris dans le revenu global des bénéficiaires donnent lieu en Belgique à l'imputation de la quotité forfaitaire d'impôt étranger dans les conditions et au taux prévus par le droit commun belge; l'imputation de cette quotité forfaitaire d'impôt étranger est également accordée pour les dividendes, les intérêts et les redevances imposables au Bangladesh en vertu de la Convention et de la législation de ce pays mais qui ont échappé totalement ou partiellement à l'impôt au Bangladesh par suite de dispositions spéciales tendant à promouvoir le développement économique de ce pays (art. 23, § 1er, b);

b) Au Bangladesh:

les revenus que la Convention rend imposables en Belgique donnent lieu à l'imputation de l'impôt belge sur l'impôt établi au Bangladesh (art. 23, § 2).

3° Revenus soumis à une imposition illimitée dans l'Etat de la source:

— les revenus de biens immobiliers (art. 6) et les gains en capital provenant de l'aliénation de biens immobiliers (art. 13, § 1er);

2° In de bronstaat aan een beperkte belasting onderworpen inkomsten:

— winst uit de exploitatie van schepen in internationaal verkeer; de in de bronstaat geheven belasting wordt met 50 pct. verminderd (art. 8, § 2);

— dividenden en interest: de in de bronstaat verschuldigde belasting mag in de regel niet hoger zijn dan 15 pct. van het brutobedrag van de dividenden of van het normale brutobedrag van de interest (art. 10, § 2, en art. 11, § 2); interest van handelsschuldverdringen wegens termijnbetaling van levering van koopwaar, goederen of diensten door een onderneming, is evenwel vrijgesteld in de bronstaat (art. 11, § 3);

— royalty's: de in de bronstaat verschuldigde belasting mag niet hoger zijn dan 10 pct. van het normale brutobedrag van de royalty's (art. 12, § 2).

De dubbele belasting van deze inkomsten wordt in de woonplaatsstaat van de verkrijger op de volgende wijze vermeden:

a) In België:

— dividenden die Belgische vennootschappen verkrijgen uit vaste deelnemingen in het kapitaal van vennootschappen die inwoner zijn van Bangladesh, zijn op bepaalde voorwaarden tot hun nettobedrag van vennootschapsbelasting vrijgesteld (art. 23, § 1, c);

— andere dividenden, interest en royalty's die inwoners van België uit Bangladesh verkrijgen en die aldaar belastbaar zijn, en die begrepen zijn in het samengetelde inkomen van de verkrijgers, geven in België aanleiding tot verrekening van het forfaitaire gedeelte van buitenlandse belasting op de voorwaarden en tegen het tarief waarin het Belgisch interne recht voorziet; de verrekening van het forfaitaire gedeelte van buitenlandse belasting wordt eveneens toegestaan voor dividenden, interest en royalty's die in Bangladesh belastbaar zijn ingevolge de overeenkomst en de wetgeving van dat land, maar waarvan in Bangladesh geheel of gedeeltelijk geen belasting is geheven ten gevolge van speciale maatregelen ter bevordering van de economische ontwikkeling van dat land (art. 23, § 1, b);

b) In Bangladesh:

de inkomsten die volgens de Overeenkomst in België aan belasting zijn onderworpen, geven aanleiding tot verrekening van de Belgische belasting met de in Bangladesh geheven belasting (art. 23, § 2).

3° In de bronstaat aan een onbeperkte belasting onderworpen inkomsten:

— inkomsten uit onroerende goederen (art. 6) evenals vermogenswinst uit de vervreemding van onroerende goederen (art. 13, § 1);

— les bénéfices réalisés par l'établissement stable d'une entreprise (art. 7, § 2), y compris les gains en capital provenant de l'aliénation de biens mobiliers investis dans cet établissement (art. 13, § 2);

— les revenus des professions indépendantes imputables à une base fixe ou recueillis au cours de séjours de plus de 183 jours par période imposable dans l'Etat de la source (art. 14);

— les salaires, traitements et autres rémunérations du secteur privé, à l'exception des rémunérations reçues au titre d'un emploi salarié exercé à bord d'un navire ou d'un aéronef exploité en trafic international, sous réserve de la règle dite des 183 jours (art. 15);

— les tantièmes, et rétributions similaires (art. 16);

— les revenus des artistes et sportifs, même attribués à des tierces personnes (art. 17);

— les pensions et allocations versées en exécution de la législation sociale (art. 18, § 2);

— les rémunérations et les pensions publiques, sous certaines conditions (art. 19).

Il est remédié à la double imposition de ces revenus dans l'Etat de résidence du bénéficiaire par application de la méthode de l'exemption avec réserve de progressivité (art. 23, § 1er, a) si cet Etat est la Belgique et par la méthode de l'imputation (art. 23, § 2) si cet Etat est le Bangladesh.

IV. — Dispositions spéciales (art. 24 à 28)

Cette partie de la Convention traite des diverses questions se rattachant directement au problème de la double imposition ou à l'application des impôts dans les deux Etats.

On y retrouve les clauses usuelles concernant:

- a) la non-discrimination (art. 24);
- b) la procédure amiable (art. 25);
- c) l'échange de renseignements (art. 26);
- d) les privilèges des agents diplomatiques et consulaires (art. 27);
- e) la limitation des effets de la Convention (art. 28).

La Convention ne prévoit pas d'assistance au recouvrement des impôts.

V. — Dispositions finales (art. 29 et 30)

La Convention entrera en vigueur le trentième jour suivant celui de l'échange des instruments de ratifica-

— winst verwezenlijkt door de vaste inrichting van een onderneming (art. 7, § 2), met inbegrip van de vermogenswinst uit de vervreemding van de in die inrichting geïnvesteerde roerende goederen (art. 13, § 2);

— inkomsten uit zelfstandige beroepen die aan een vaste basis kunnen worden toegerekend of die zijn verkregen in de loop van een verblijf in de bronstaat van meer dan 183 dagen per belastbaar tijdvak (art. 14);

— salarissen, lonen en andere beloningen uit de particuliere sector, met uitzondering van beloningen uit een dienstbetrekking uitgeoefend aan boord van een schip of luchtvaartuig dat in internationaal verkeer wordt geëxploiteerd en onder voorbehoud van de zogenaamde 183 dagen-regel (art. 15);

— tantièmes en soortgelijke beloningen (art. 16);

— inkomsten van artiesten en sportbeoefenaars, zelfs indien deze inkomsten aan derden worden toegekend (art. 17);

— pensioenen en andere vergoedingen betaald ter uitvoering van de sociale wetgeving (art. 18, § 2);

— openbare beloningen en pensioenen, op bepaalde voorwaarden (art. 19).

De dubbele belasting van deze inkomsten wordt in de woonplaatsstaat van de verkrijger vermeden door toepassing van de vrijstellingsmethode met progressievoorbehoud (art. 23, § 1, a)) in het geval van België, en door de verrekeningsmethode (art. 23, § 2) in het geval van Bangladesh.

IV. — Bijzondere bepalingen (art. 24 tot 28)

Dit deel behandelt verschillende kwesties die rechtstreeks verband houden met het probleem van de dubbele belasting of met de toepassing van belastingen in de twee Staten.

Men vindt er de gebruikelijke clausules, betreffende:

- a) de non-discriminatie (art. 24);
- b) de regeling voor onderling overleg (art. 25);
- c) de uitwisseling van inlichtingen (art. 26);
- d) de voorrechten van diplomatieke en consulaire ambtenaren (art. 27);
- e) de beperking van de uitwerking van de Overeenkomst (art. 28).

De Overeenkomst voorziet niet in een wederzijdse bijstand met het oog op de invordering van belastingen.

V. — Slotbepalingen (art. 29 en 30)

De Overeenkomst zal in werking treden op de dertigste dag na de dag van de uitwisseling van de

tion. A partir de ce moment, elle sortira ses effets dans l'ordre juridique interne de la manière prévue à l'article 29, § 2.

La Convention ne pourra être dénoncée qu'après l'expiration d'une période de cinq ans à compter de l'année de l'échange des instruments de ratification (art. 30).

*
* *

Le Gouvernement estime que, dans son ensemble, la Convention apportera une solution satisfaisante aux problèmes de double imposition qui existent entre la Belgique et le Bangladesh ou qui pourraient surgir à l'avenir entre les deux pays.

C'est pourquoi il vous propose d'approuver rapidement cette Convention afin qu'elle puisse entrer en vigueur dans le plus bref délai possible.

Le ministre des Affaires étrangères,

Willy CLAES.

Le ministre des Finances,

Philippe MAYSTADT.

Le ministre du Commerce extérieur,

Robert URBAIN.

akten van bekrachtiging. Vanaf dat ogenblik zal zij rechtstreeks uitwerking in de interne rechtsorde hebben op de wijze die in artikel 29, § 2, is bepaald.

De Overeenkomst zal slechts kunnen worden opgezegd na het verstrijken van een tijdperk van vijf jaar vanaf het jaar van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging (art. 30).

*
* *

De Regering is van oordeel dat de Overeenkomst in haar geheel bevredigende oplossingen bevat voor de problemen van dubbele belasting die tussen België en Bangladesh bestaan of die in de toekomst tussen beide landen zouden kunnen rijzen.

Zij stelt u dan ook voor deze Overeenkomst spoedig goed te keuren opdat zij binnen de kortst mogelijke tijd in werking kan treden.

De minister van Buitenlandse Zaken,

Willy CLAES.

De minister van Financiën,

Philippe MAYSTADT.

De minister van Buitenlandse Handel,

Robert URBAIN.

PROJET DE LOI

ALBERT II,

Roi des Belges,

A tous, présents et à venir,
SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Affaires étrangères, de Notre Ministre des Finances et de Notre Ministre du Commerce extérieur,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Notre Ministre des Affaires étrangères, Notre Ministre des Finances et Notre Ministre du Commerce extérieur sont chargés de présenter, en Notre Nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit:

Article unique

La Convention entre le Royaume de Belgique et la République populaire du Bangladesh tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, signée à Bruxelles le 18 octobre 1990, sortira son plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 24 mai 1994.

ALBERT

Par le Roi:

*Le Vice-Premier Ministre
et Ministre des Affaires étrangères,*

Willy CLAES.

Le Ministre des Finances,

Philippe MAYSTADT.

*Le Ministre du Commerce extérieur,
et Ministre des Affaires européennes,
adjoint au Ministre des Affaires étrangères,*

Robert URBAIN.

ONTWERP VAN WET

ALBERT II,

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Buitenlandse Zaken, van Onze Minister van Financiën en van Onze Minister van Buitenlandse Handel,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze Minister van Buitenlandse Zaken, Onze Minister van Financiën en Onze Minister van Buitenlandse Handel zijn gelast, in Onze Naam, bij de Wetgevende Kamers het wetsontwerp in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Enig artikel

De Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Volksrepubliek Bangladesh tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Brussel op 18 oktober 1990, zal volkomen uitwerking hebben.

Gegeven te Brussel, 24 mei 1994.

ALBERT

Van Koningswege:

*De Vice-Eerste Minister
en Minister van Buitenlandse Zaken,*

Willy CLAES.

De Minister van Financiën,

Philippe MAYSTADT.

*De Minister van Buitenlandse Handel,
en Minister van Europese Zaken,
toegevoegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken,*

Robert URBAIN.

**AVANT-PROJET DE LOI SOUMIS
AU CONSEIL D'ETAT**

Projet de loi portant approbation de la Convention entre le Royaume de Belgique et la République populaire du Bangladesh tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôt sur le revenu, signée à Bruxelles le 18 octobre 1990

Article unique

La Convention entre le Royaume de Belgique et la République populaire du Bangladesh tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, signée à Bruxelles le 18 octobre 1990, sortira son plein et entier effet.

**VOORONTWERP VAN WET VOORGELEGD
AAN DE RAAD VAN STATE**

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Volksrepubliek Bangladesh tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Brussel op 18 oktober 1990

Enig artikel

De Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Volksrepubliek Bangladesh tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Brussel op 18 oktober 1990, zal volkomen uitwerking hebben.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères, le 15 juin 1993, d'une demande d'avis sur un projet de loi « portant approbation de la Convention entre le Royaume de Belgique et la République populaire du Bangladesh tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, signée à Bruxelles le 18 octobre 1990 », a donné le 14 juillet 1993 l'avis suivant :

Le projet n'appelle pas d'observation.

La chambre était composée de :

M. J.-J. STRYCKMANS, président de chambre;

MM. Y. BOUCQUEY et Y. KREINS, conseillers d'Etat;

MM. F. DELPEREE et J. van COMPERNOLLE, assesseurs de la section de législation;

Mme R. DEROY, greffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J.-J. STRYCKMANS.

Le rapport a été présenté par M. J. REGNIER, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par Mme C. DEBROUX, référendaire adjoint.

Le Greffier,

R. DEROY.

Le Président,

J.-J. STRYCKMANS.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 15 juni 1993 door de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken verzocht hem van advies te dienen over een wetsontwerp « houdende goedkeuring van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Volksrepubliek Bangladesh tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Brussel op 18 oktober 1990 », heeft op 14 juli 1993 het volgend advies gegeven :

Bij het ontwerp zijn geen opmerkingen te maken.

De kamer was samengesteld uit :

De heer J.-J. STRYCKMANS, kamervoorzitter;

De heren Y. BOUCQUEY en Y. KREINS, staatsraden;

De heren F. DELPEREE en J. van COMPERNOLLE, assessoren van de afdeling wetgeving;

Mevrouw R. DEROY, griffier.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer J.-J. STRYCKMANS.

Het verslag werd uitgebracht door de heer J. REGNIER, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door Mevr. C. DEBROUX, adjunct-referendaris.

De Griffier,

R. DEROY.

De Voorzitter,

J.-J. STRYCKMANS.

CONVENTION

Entre le Royaume de Belgique et la République populaire du Bangladesh tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu

LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DE BELGIQUE

et

LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE POPULAIRE DU BANGLADESH,

Désireux de conclure une Convention tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu,

Sont convenus des dispositions suivantes:

CHAPITRE Ier

Champ d'application de la Convention

Article 1er*Personnes visées*

La présente Convention s'applique aux personnes qui sont des résidents d'un Etat contractant ou des deux Etats contractants.

Article 2

Impôts visés

§ 1er. La présente Convention s'applique aux impôts sur le revenu perçus pour le compte d'un Etat contractant, de ses subdivisions politiques ou de ses collectivités locales, quel que soit le système de perception.

§ 2. Sont considérés comme impôts sur le revenu les impôts perçus sur le revenu total ou sur des éléments du revenu, y compris les impôts sur les gains provenant de l'aliénation de biens mobiliers ou immobiliers, ainsi que les impôts sur les plus-values.

§ 3. Les impôts actuels auxquels s'applique la Convention sont notamment:

a) en Belgique:

1° l'impôt des personnes physiques;

2° l'impôt des sociétés;

3° l'impôt des personnes morales;

4° l'impôt des non-résidents;

5° la cotisation spéciale assimilée à l'impôt des personnes physiques;

y compris les précomptes, les décimes et centimes additionnels auxdits impôts et précomptes ainsi que les taxes additionnelles à l'impôt des personnes physiques, (ci-après dénommés « l'impôt belge »);

OVEREENKOMST

Tussen het Koninkrijk België en de Volksrepubliek Bangladesh tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen

DE REGERING VAN HET KONINKRIJK BELGIE

en

DE REGERING VAN DE VOLKSREPUBLIC BANGLADESH,

Wensende een Overeenkomst te sluiten tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen,

Zijn het volgende overeengekomen:

HOOFDSTUK I

Werkingsfeer van de Overeenkomst

Artikel 1

Personen op wie de Overeenkomst van toepassing is

Deze Overeenkomst is van toepassing op personen die inwoner zijn van een overeenkomstsluitende Staat of van beide overeenkomstsluitende Staten.

Artikel 2

Belastingen waarop de overeenkomst van toepassing is

§ 1. Deze Overeenkomst is van toepassing op belastingen naar het inkomen die, ongeacht de wijze van heffing, worden geheven ten behoeve van een overeenkomstsluitende Staat, van de staatkundige onderdelen of plaatselijke gemeenschappen daarvan.

§ 2. Als belastingen naar het inkomen worden beschouwd alle belastingen die worden geheven naar het gehele inkomen of naar bestanddelen van het inkomen, daaronder begrepen belastingen naar voordelen verkregen uit de vervreemding van roerende of onroerende goederen, alsmede belastingen naar waardevermeerdering.

§ 3. De bestaande belastingen waarop de Overeenkomst van toepassing is, zijn met name:

a) in België:

1° de personenbelasting;

2° de vennootschapsbelasting;

3° de rechtspersonenbelasting;

4° de belasting der niet-verblijfhouders;

5° de met de personenbelasting gelijkgestelde bijzondere heffing.

met inbegrip van de voorheffingen, de opdecimen en opcentiemen op die belastingen en voorheffingen, alsmede de aanvullende belastingen op de personenbelasting (hierna te noemen « Belgische belasting »);

b) au Bangladesh :

l'impôt sur les revenus, (ci-après dénommé « l'impôt du Bangladesh »).

§ 4. La Convention s'applique aussi aux impôts de nature identique ou analogue qui seraient établis après la date de la signature de la Convention et qui s'ajouteraient aux impôts actuels ou qui les remplaceraient. Les autorités compétentes des Etats contractants se communiquent les modifications importantes apportées à leurs législations fiscales respectives.

CHAPITRE II

Définitions

Article 3

Définitions générales

§ 1er. Au sens de la présente Convention, à moins que le contexte n'exige une interprétation différente :

a) 1° le terme « Belgique » désigne le Royaume de Belgique;
2° le terme « Bangladesh » désigne la République Populaire du Bangladesh;

b) les expressions « un Etat contractant » et « l'autre Etat contractant » désignent, suivant le contexte, la Belgique ou le Bangladesh;

c) le terme « personne » comprend les personnes physiques, les sociétés et tous autres groupements de personnes;

d) le terme « société » désigne toute personne morale ou toute entité qui est considérée comme une personne morale aux fins d'imposition;

e) les expressions « entreprise d'un Etat contractant » et « entreprise de l'autre Etat contractant » désignent respectivement une entreprise exploitée par un résident d'un Etat contractant et une entreprise exploitée par un résident de l'autre Etat contractant;

f) l'expression « trafic international » désigne tout transport effectué par un navire ou un aéronef exploité par une entreprise dont le siège de direction effective est situé dans un Etat contractant, sauf lorsque le navire ou l'aéronef n'est exploité qu'entre des points situés dans l'autre Etat contractant;

g) le terme « nationaux » désigne :

1° toutes les personnes physiques qui possèdent la nationalité d'un Etat contractant;

2° toutes les personnes morales, sociétés de personnes et associations constituées conformément à la législation en vigueur dans un Etat contractant;

h) l'expression « autorité compétente » désigne :

1° en ce qui concerne la Belgique, le Directeur général des contributions directes;

2° en ce qui concerne le Bangladesh, le « National Board of Revenue » ou son représentant autorisé.

§ 2. Pour l'application de la Convention par un Etat contractant, toute expression qui n'y est pas définie a le sens que lui attribue le droit de cet Etat concernant les impôts auxquels s'applique la Convention, à moins que le contexte n'exige une interprétation différente.

b) in Bangladesh :

de belasting naar het inkomen; (hierna te noemen « Bengaalse belasting »).

§ 4. De Overeenkomst is ook van toepassing op alle gelijke of in wezen gelijksoortige belastingen die na de datum van de ondertekening van de Overeenkomst naast of in de plaats van de bestaande belastingen worden geheven. De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten delen elkaar de belangrijke wijzigingen die in hun onderscheidene belastingwetten zijn aangebracht, mede.

HOOFDSTUK II

Begripsbepalingen

Artikel 3

Algemene bepalingen

§ 1. Voor de toepassing van deze Overeenkomst, tenzij het zinsverband anders vereist :

a) 1° betekent de uitdrukking « België » het Koninkrijk België;
2° betekent de uitdrukking « Bangladesh » de Volksrepubliek Bangladesh;

b) betekenen de uitdrukkingen « een overeenkomstsluitende Staat » en « de andere overeenkomstsluitende Staat », België of Bangladesh, al naar het zinsverband vereist;

c) omvat de uitdrukking « persoon » een natuurlijke persoon, een vennootschap en elke andere vereniging van personen;

d) betekent de uitdrukking « vennootschap » elke rechtspersoon of elke eenheid die voor de belastingheffing als een rechtspersoon wordt behandeld;

e) betekenen de uitdrukkingen « onderneming van een overeenkomstsluitende Staat » en « onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat » onderscheidenlijk een onderneming gedreven door een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat en een onderneming gedreven door een inwoner van de andere overeenkomstsluitende Staat;

f) betekent de uitdrukking « internationaal verkeer », elk vervoer door een schip of luchtvaartuig dat door een onderneming die haar plaats van werkelijke leiding in een overeenkomstsluitende Staat heeft, wordt geëxploiteerd, behalve indien het schip of het luchtvaartuig slechts tussen in de andere overeenkomstsluitende Staat gelegen plaatsen wordt geëxploiteerd;

g) betekent de uitdrukking « onderdanen » :

1° alle natuurlijke personen die de nationaliteit van een overeenkomstsluitende Staat bezitten;

2° alle rechtspersonen, personenvennootschappen en verenigingen die hun rechtspositie als zodanig ontleen aan de wetgeving die in een overeenkomstsluitende Staat van kracht is;

h) betekent de uitdrukking « bevoegde autoriteit » :

1° in België, de Directeur-generaal der directe belastingen;

2° in Bangladesh, de « National Board of Revenue » of zijn bevoegde vertegenwoordiger.

§ 2. Voor de toepassing van de Overeenkomst door een overeenkomstsluitende Staat heeft, tenzij het zinsverband anders vereist, elke niet erin omschreven uitdrukking de betekenis welke die uitdrukking heeft volgens de wetgeving van die Staat met betrekking tot de belastingen waarop de Overeenkomst van toepassing is.

Article 4

Résident

§ 1er. Au sens de la présente Convention, l'expression « résident d'un Etat contractant » désigne toute personne qui, en vertu de la législation de cet Etat, est assujettie à l'impôt dans cet Etat, en raison de son domicile, de sa résidence, de son siège de direction ou de tout autre critère de nature analogue. Toutefois, cette expression ne comprend pas les personnes qui ne sont assujetties à l'impôt dans cet Etat que pour les revenus de sources situées dans cet Etat.

§ 2. Lorsque, selon les dispositions du paragraphe 1er, une personne physique est un résident des deux Etats contractants, sa situation est réglée de la manière suivante :

a) cette personne est considérée comme un résident de l'Etat où elle dispose d'un foyer d'habitation permanent; si elle dispose d'un foyer d'habitation permanent dans les deux Etats, elle est considérée comme un résident de l'Etat avec lequel ses liens personnels et économiques sont les plus étroits (centre des intérêts vitaux);

b) si l'Etat où cette personne a le centre de ses intérêts vitaux ne peut pas être déterminé, ou si elle ne dispose d'un foyer d'habitation permanent dans aucun des Etats, elle est considérée comme un résident de l'Etat où elle séjourne de façon habituelle;

c) si cette personne séjourne de façon habituelle dans les deux Etats ou si elle ne séjourne de façon habituelle dans aucun d'eux, elle est considérée comme un résident de l'Etat dont elle possède la nationalité;

d) si cette personne possède la nationalité des deux Etats ou si elle ne possède la nationalité d'aucun d'eux, les autorités compétentes des Etats contractants tranchent la question d'un commun accord.

§ 3. Lorsque, selon les dispositions du paragraphe 1er, une personne autre qu'une personne physique est un résident des deux Etats contractants, elle est considérée comme un résident de l'Etat où son siège de direction effective est situé.

Artikel 5

Etablissement stable

§ 1er. Au sens de la présente Convention, l'expression « établissement stable » désigne une installation fixe d'affaires par l'intermédiaire de laquelle une entreprise exerce tout ou partie de son activité.

§ 2. L'expression « établissement stable » comprend notamment :

- a) un siège de direction;
- b) une succursale;
- c) un bureau;
- d) une usine;
- e) un atelier;
- f) un entrepôt dans le cas d'une personne qui met des installations de stockage à la disposition d'autres personnes;
- g) une mine, un puits de pétrole ou de gaz, une carrière ou tout autre lieu d'extraction de ressources naturelles.

Artikel 4

Inwoner

§ 1. Voor de toepassing van deze Overeenkomst betekent de uitdrukking « inwoner van een overeenkomstsluitende Staat » iedere persoon die, ingevolge de wetgeving van die Staat, aldaar aan belasting is onderworpen op grond van zijn woonplaats, verblijf, plaats van leiding of enige andere soortgelijke omstandigheid. Die uitdrukking omvat echter niet personen die in die Staat enkel ter zake van inkomsten uit in die Staat gelegen bronnen aan belasting zijn onderworpen.

§ 2. Indien een natuurlijke persoon ingevolge de bepalingen van paragraaf 1 inwoner van beide overeenkomstsluitende Staten is, wordt zijn toestand op de volgende wijze geregeld :

a) hij wordt geacht inwoner te zijn van de Staat waar hij een duurzaam tehuis tot zijn beschikking heeft; indien hij in beide Staten een duurzaam tehuis tot zijn beschikking heeft, wordt hij geacht inwoner te zijn van de Staat waarmee zijn persoonlijke en economische betrekkingen het nauwst zijn (middelpunt van de levensbelangen);

b) indien niet kan worden bepaald in welke Staat bij het middelpunt van zijn levensbelangen heeft of indien hij in geen van de Staten een duurzaam tehuis tot zijn beschikking heeft, wordt hij geacht inwoner te zijn van de Staat waar hij gewoonlijk verblijft;

c) indien hij in beide Staten of in geen van beide gewoonlijk verblijft, wordt hij geacht inwoner te zijn van de Staat waarvan hij onderdaan is;

d) indien hij onderdaan is van beide Staten of van geen beide, regelen de bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten de aangelegenheid in onderlinge overeenstemming.

§ 3. Indien een andere dan een natuurlijke persoon ingevolge de bepalingen van paragraaf 1 inwoner is van beide overeenkomstsluitende Staten, wordt hij geacht inwoner te zijn van de Staat waar de plaats van zijn werkelijke leiding is gelegen.

Artikel 5

Vaste inrichting

§ 1. Voor de toepassing van deze Overeenkomst betekent de uitdrukking « vaste inrichting » een vaste bedrijfsinrichting met behulp waarvan de werkzaamheden van een onderneming geheel of gedeeltelijk worden uitgeoefend.

§ 2. De uitdrukking « vaste inrichting » omvat in het bijzonder :

- a) een plaats waar leiding wordt gegeven;
- b) een filiaal;
- c) een kantoor;
- d) een fabriek;
- e) een werkplaats;
- f) een magazijn met betrekking tot een persoon die opslagruimte ter beschikking van derden stelt;
- g) een mijn, een olie- of gasbron, een steengroeve of enige andere plaats waar natuurlijke rijkdommen worden gewonnen.

§ 3. Un chantier de construction ou de montage ne constitue un établissement stable que si sa durée dépasse 183 jours.

§ 4. Nonobstant les dispositions précédentes du présent article, on considère qu'il n'y a pas «établissement stable» si:

a) il est fait usage d'installations aux seules fins de stockage ou d'exposition de marchandises appartenant à l'entreprise;

b) des marchandises appartenant à l'entreprise sont entreposées aux seules fins de stockage ou d'exposition;

c) des marchandises appartenant à l'entreprise sont entreposées aux seules fins de transformation par une autre entreprise;

d) une installation fixe d'affaires est utilisée aux seules fins d'acheter des marchandises ou de réunir des informations, pour l'entreprise;

e) une installation fixe d'affaires est utilisée, pour l'entreprise, aux seules fins de publicité, de fourniture d'informations, de recherches scientifiques ou d'activités analogues qui ont un caractère préparatoire ou auxiliaire;

f) une installation fixe d'affaires est utilisée aux seules fins de l'exercice cumulé d'activités mentionnées aux alinéas a) à e), à condition que l'activité d'ensemble de l'installation fixe d'affaires résultant de ce cumul garde un caractère préparatoire ou auxiliaire.

§ 5. Nonobstant les dispositions des paragraphes 1er et 2, lorsqu'une personne — autre qu'un agent jouissant d'un statut indépendant auquel s'applique le paragraphe 6 — agit dans un Etat contractant pour une entreprise de l'autre Etat contractant, cette entreprise est considérée comme ayant un établissement stable dans le premier Etat contractant pour toutes activités que cette personne exerce pour elle si ladite personne:

a) dispose dans cet Etat du pouvoir, qu'elle y exerce habituellement, de conclure des contrats au nom de l'entreprise, à moins que les activités de cette personne ne soient limitées à celles qui sont énumérées au paragraphe 4 et qui, exercées dans une installation fixe d'affaires, ne feraient pas de cette installation fixe d'affaires un établissement stable aux sens dudit paragraphe; ou

b) ne disposant pas de ce pouvoir, conserve habituellement dans le premier Etat un stock de marchandises sur lequel elle prélève régulièrement des marchandises aux fins de livraison pour le compte de l'entreprise.

§ 6. Une entreprise n'est pas considérée comme ayant un établissement stable dans une Etat contractant du seul fait qu'elle y exerce son activité par l'entremise d'un courtier, d'un commissionnaire général ou de tout autre agent jouissant d'un statut indépendant, à condition que ces personnes agissent dans le cadre ordinaire de leur activité.

§ 7. Le fait qu'une société qui est un résident d'un Etat contractant contrôle ou est contrôlée par une société qui est un résident de l'autre Etat contractant ou qui y exerce son activité (que ce soit par l'intermédiaire d'un établissement stable ou non) ne suffit pas, en lui-même, à faire de l'une quelconque de ces sociétés un établissement stable de l'autre.

§ 3. De plaats van uitvoering van een bouwwerk, van constructie-, assemblage- of installatiewerkzaamheden is slechts dan een vaste inrichting indien de duur daarvan 183 dagen overschrijdt.

§ 4. Niettegenstaande de voorgaande bepalingen van dit artikel wordt een «vaste inrichting» niet aanwezig geacht indien:

a) gebruik wordt gemaakt van inrichtingen, uitsluitend voor de opslag of uitstalling van aan de onderneming toebehorende goederen;

b) een voorraad van aan de onderneming toebehorende goederen wordt aangehouden, uitsluitend voor de opslag of uitstalling;

c) een voorraad van aan de onderneming toebehorende goederen wordt aangehouden, uitsluitend voor de bewerking of verwerking door een andere onderneming;

d) een vaste bedrijfsinrichting wordt aangehouden, uitsluitend om voor de onderneming goederen aan te kopen of inlichtingen in te winnen;

e) een vaste bedrijfsinrichting wordt aangehouden, uitsluitend voor reclamedoeleinden, voor het geven van inlichtingen, voor wetenschappelijk onderzoek of voor soortgelijke werkzaamheden ten behoeve van de onderneming, die van voorbereidende aard zijn of het karakter van hulpwerkzaamheden hebben;

f) een vaste bedrijfsinrichting wordt aangehouden, uitsluitend om verscheidene van de in de leden a) tot e) vermelde werkzaamheden te verrichten, op voorwaarde dat het geheel van de werkzaamheden van de vaste bedrijfsinrichting van voorbereidende aard is of het karakter van hulpwerkzaamheden heeft.

§ 5. Indien een persoon — niet zijnde een onafhankelijke vertegenwoordiger op wie paragraaf 6 van toepassing is — in een overeenkomstsluitende Staat voor een onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat werkzaam is, wordt die onderneming, niettegenstaande de bepalingen van de paragrafen 1 en 2, geacht een vaste inrichting in de eerstvermelde overeenkomstsluitende Staat te hebben voor alle werkzaamheden die deze persoon voor de onderneming verricht, indien die persoon:

a) in die Staat een machtiging bezit om namens de onderneming overeenkomsten af te sluiten en dit recht aldaar gewoonlijk uitoefent, tenzij de werkzaamheden van die persoon beperkt blijven tot de in paragraaf 4 vermelde werkzaamheden die, indien zij met behulp van een vaste bedrijfsinrichting zouden worden verricht, die vaste bedrijfsinrichting niet tot een vaste inrichting zouden stempelen ingevolge de bepalingen van die paragraaf; of

b) zulke machtiging niet bezit, maar in de eerstvermelde Staat gewoonlijk een voorraad goederen aanhoudt waaruit hij regelmatig bestellingen uitvoert voor rekening van de onderneming.

§ 6. Een onderneming wordt niet geacht een vaste inrichting in een overeenkomstsluitende Staat te bezitten op grond van de enkele omstandigheid dat zij aldaar zaken doet door middel van een makelaar, een algemeen commissionair of enige andere onafhankelijke vertegenwoordiger, op voorwaarde dat deze personen in de normale uitoefening van hun bedrijf handelen.

§ 7. De enkele omstandigheid dat een vennootschap die inwoner is van een overeenkomstsluitende Staat, een vennootschap beheerst of door een vennootschap wordt beheerst, die inwoner is van de andere overeenkomstsluitende Staat of die in die andere Staat zaken doet (hetzij met behulp van een vaste inrichting, hetzij op andere wijze), stempel één van beide vennootschappen niet tot een vaste inrichting van de andere.

CHAPITRE III

Imposition des revenus

Article 6

Revenus immobiliers

§ 1er. Les revenus qu'un résident d'un Etat contractant tire de biens immobiliers (y compris les revenus des exploitations agricoles ou forestières) situés dans l'autre Etat contractant, sont imposables dans cet autre Etat.

§ 2. L'expression « bien immobiliers » a le sens que lui attribue le droit de l'Etat contractant où les biens considérés sont situés. L'expression comprend en tous cas les accessoires, le cheptel mort ou vif des exploitations agricoles et forestières, les droits auxquels s'appliquent les dispositions du droit privé concernant la propriété foncière, l'usufruit des biens immobiliers et les droits à des paiements variables ou fixes pour l'exploitation ou la concession de l'exploitation de gisements minéraux, sources et autres ressources naturelles; les navires, bateaux et aéronefs ne sont pas considérés comme des biens immobiliers.

§ 3. Les dispositions du paragraphe 1er s'appliquent aux revenus provenant de l'exploitation ou de la jouissance directes, de la location ou de l'affermage, ainsi que de toute autre forme d'exploitation de biens immobiliers.

§ 4. Les dispositions des paragraphes 1er et 3 s'appliquent également aux revenus provenant des biens immobiliers d'une entreprise ainsi qu'aux revenus des biens immobiliers servant à l'exercice d'une profession indépendante.

Article 7

Bénéfices des entreprises

§ 1er. Les bénéfices d'une entreprise d'un Etat contractant ne sont imposables que dans cet Etat, à moins que l'entreprise n'exerce son activité dans l'autre Etat contractant par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé. Si l'entreprise exerce son activité d'une telle façon, les bénéfices de l'entreprise sont imposables dans l'autre Etat mais uniquement dans la mesure où ils sont imputables à cet établissement stable.

§ 2. Sous réserve des dispositions du paragraphe 3, lorsqu'une entreprise d'un Etat contractant exerce son activité dans l'autre Etat contractant par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé, il est imputé, dans chaque Etat contractant, à cet établissement stable les bénéfices qu'il aurait pu réaliser s'il avait constitué une entreprise distincte exerçant des activités identiques ou analogues dans des conditions identiques ou analogues et traitant en toute indépendance avec l'entreprise dont il constitue un établissement stable.

§ 3. Pour déterminer les bénéfices d'un établissement stable, sont admises en déduction les dépenses exposées aux fins poursuivies par cet établissement stable, y compris les dépenses de direction et les frais généraux d'administration ainsi exposés, soit dans l'Etat où est situé cet établissement stable, soit ailleurs, mais ces dépenses ne comprennent pas celles dont la déduction ne serait pas autorisée par la législation de cet Etat dans le chef d'une entreprise dudit Etat.

HOOFDSTUK III

Belastingheffing naar het inkomen

Artikel 6

Inkomsten uit onroerende goederen

§ 1. Inkomsten die een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat verkrijgt uit in de andere overeenkomstsluitende Staat gelegen onroerende goederen (inkomsten uit landbouw- of bosbedrijven daaronder begrepen) mogen in die andere Staat worden belast.

§ 2. De uitdrukking « onroerende goederen » heeft de betekenis die daaraan wordt toegekend door het recht van de overeenkomstsluitende Staat waar de desbetreffende goederen zijn gelegen. De uitdrukking omvat in ieder geval de goederen die bij de onroerende goederen behoren, levende en dode have van landbouw- en bosbedrijven, rechten waarop de bepalingen van het privaatrecht betreffende de grondeigendom van toepassing zijn, vruchtgebruik van onroerende goederen en rechten op veranderlijke of vaste vergoedingen ter zake van de exploitatie, of het recht tot exploitatie, van minerale aardlagen, bronnen en andere bodemrijdommen; schepen en luchtvaartuigen worden niet als onroerende goederen beschouwd.

§ 3. De bepalingen van paragraaf 1 zijn van toepassing op inkomsten verkregen uit de rechtstreekse exploitatie, uit het verhuren of verpachten, of uit elke andere vorm van exploitatie van onroerende goederen.

§ 4. De bepalingen van de paragrafen 1 en 3 zijn ook van toepassing op inkomsten uit onroerende goederen van een onderneming en op inkomsten uit onroerende goederen gebezigd voor de uitoefening van een zelfstandig beroep.

Artikel 7

Ondernemingswinst

§ 1. Winst van een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat is slechts in die Staat belastbaar, tenzij de onderneming in de andere overeenkomstsluitende Staat haar bedrijf uitoefent met behulp van een aldaar gevestigde vaste inrichting. Indien de onderneming aldus haar bedrijf uitoefent, mag de winst van de onderneming in de andere Staat worden belast, maar slechts in zoverre als zij aan die vaste inrichting kan worden toegerekend.

§ 2. Onder voorbehoud van de bepalingen van paragraaf 3 wordt, indien een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat in de andere overeenkomstsluitende Staat haar bedrijf uitoefent met behulp van een aldaar gevestigde vaste inrichting, in elke overeenkomstsluitende Staat aan die vaste inrichting de winst toegerekend die zij geacht zou kunnen worden te behalen indien zij een onafhankelijke onderneming zou zijn, die dezelfde of soortgelijke werkzaamheden zou uitoefenen onder dezelfde of soortgelijke omstandigheden en die met de onderneming waarvan zij een vaste inrichting is geheel onafhankelijk zou handelen.

§ 3. Bij het bepalen van de winst van een vaste inrichting worden in aftrek toegelaten kosten, daaronder begrepen kosten van leiding en algemene beheerskosten, die ten behoeve van de vaste inrichting zijn gemaakt, hetzij in de Staat waar de vaste inrichting is gevestigd, hetzij elders, maar met uitsluiting van alle kosten die ingevolge de wetgeving van die Staat, bij een onderneming van die Staat niet aftrekbaar zouden zijn.

§ 4. S'il est d'usage, dans un Etat contractant, de déterminer les bénéfices imputables à un établissement stable sur la base d'une répartition des bénéfices totaux de l'entreprise entre ses diverses parties, aucune disposition du paragraphe 2 n'empêche cet Etat contractant de déterminer les bénéfices imposables selon la répartition en usage; la méthode de répartition adoptée doit cependant être telle que le résultat obtenu soit conforme aux principes contenus dans le présent article.

§ 5. Aucun bénéfice n'est imputé à un établissement stable du fait qu'il a simplement acheté des marchandises pour l'entreprise.

§ 6. Aux fins des paragraphes précédents, les bénéfices à imputer à l'établissement stable sont déterminés chaque année selon la même méthode, à moins qu'il n'existe des motifs valables et suffisants de procéder autrement.

§ 7. Lorsque les bénéfices comprennent des éléments de revenu traités séparément dans d'autres articles de la présente Convention, les dispositions de ces articles ne sont pas affectées par les dispositions du présent article.

Article 8

Navigation maritime et aérienne

§ 1er. Les bénéfices provenant de l'exploitation d'aéronefs en trafic international ne sont imposables que dans l'Etat contractant où le siège de direction effective de l'entreprise est situé.

§ 2. Les bénéfices provenant d'un Etat contractant et tirés de l'exploitation de navires en trafic international par une entreprise qui a son siège de direction effective dans l'autre Etat contractant, sont imposables dans le premier Etat mais l'impôt établi dans cet Etat est diminué d'un montant égal à 50 p.c. de cet impôt.

§ 3. Si le siège de direction effective d'une entreprise de navigation maritime est à bord d'un navire, ce siège est considéré comme situé dans l'Etat contractant où se trouve le port d'attache de ce navire ou, à défaut de port d'attache, dans l'Etat contractant dont l'exploitant du navire est un résident.

§ 4. Les dispositions des paragraphes 1er et 2 s'appliquent aussi aux bénéfices provenant de la participation à un pool, une exploitation en commun ou un organisme international d'exploitation.

Article 9

Entreprises associées

Lorsque

a) une entreprise d'un Etat contractant participe directement ou indirectement à la direction, au contrôle ou au capital d'une entreprise de l'autre Etat contractant, ou que

b) les mêmes personnes participent directement ou indirectement à la direction, au contrôle ou au capital d'une entreprise d'un Etat contractant et d'une entreprise de l'autre Etat contractant,

et que, dans l'un et l'autre cas, les deux entreprises sont, dans leurs relations commerciales ou financières, liées par des condi-

§ 4. Voor zover het in een overeenkomstsluitende Staat gebruikelijk is de aan een vaste inrichting toe te rekenen winst te bepalen op basis van een verdeling van de totale winst van de onderneming over haar verschillende delen, belet paragraaf 2 die overeenkomstsluitende Staat niet de te belasten winst te bepalen volgens de gebruikelijke verdeling; de gevolgde methode van verdeling moet echter zodanig zijn dat het resultaat in overeenstemming is met de in dit artikel neergelegde beginselen.

§ 5. Geen winst wordt aan een vaste inrichting toegerekend enkel op grond van aankoop door die vaste inrichting van goederen voor de onderneming.

§ 6. Voor de toepassing van de voorgaande paragrafen wordt de aan de vaste inrichting toe te rekenen winst van jaar tot jaar volgens dezelfde methode bepaald, tenzij er een goede en genoegzame reden bestaat om hiervan af te wijken.

§ 7. Indien in de winst inkomstenbestanddelen zijn begrepen die afzonderlijk in andere artikelen van deze Overeenkomst worden behandeld, worden de bepalingen van die artikelen niet aangetast door de bepalingen van dit artikel.

Artikel 8

Zeevaart en luchtvaart

§ 1. Winst uit de exploitatie van luchtvaartuigen in internationaal verkeer is slechts belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waar de plaats van de werkelijke leiding van de onderneming is gelegen.

§ 2. Winst afkomstig uit een overeenkomstsluitende Staat en verkregen uit de exploitatie van schepen in internationaal verkeer door een onderneming die haar plaats van werkelijke leiding in de andere overeenkomstsluitende Staat heeft, mag in de eerstbedoelde Staat worden belast, maar de in die Staat geheven belasting wordt verminderd met een bedrag dat gelijk is aan 50 pct. van zodanige belasting.

§ 3. Indien de plaats van de werkelijke leiding van een zeescheepvaartonderneming zich aan boord van een schip bevindt, wordt deze plaats geacht te zijn gelegen in de overeenkomstsluitende Staat waar het schip zijn thuishaven heeft, of, indien er geen thuishaven is, in de overeenkomstsluitende Staat waarvan de exploitant van het schip inwoner is.

§ 4. De bepalingen van paragrafen 1 en 2 zijn ook van toepassing op winst verkregen uit de deelneming in een pool, een gemeenschappelijk bedrijf of een internationaal bedrijfslichaam.

Artikel 9

Affunkelijke ondernemingen

Indien

a) een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat onmiddellijk of middellijk deelneemt aan de leiding van, aan het toezicht op, dan wel in het kapitaal van een onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat, of

b) dezelfde personen onmiddellijk of middellijk deelnemen aan de leiding van, aan het toezicht op, dan wel in het kapitaal van een onderneming of een overeenkomstsluitende Staat en van een onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat,

en, in het ene of in het andere geval, tussen de twee ondernemingen in hun handelsbetrekkingen of financiële betrekkingen,

tions convenues ou imposées, qui diffèrent de celles qui seraient convenues entre des entreprises indépendantes, les bénéfices qui, sans ces conditions, auraient été réalisés par l'une des entreprises mais n'ont pu l'être en fait à cause de ces conditions, peuvent être inclus dans les bénéfices de cette entreprise et imposés en conséquence.

Article 10

Dividendes

§ 1er. Les dividendes payés par une société qui est un résident d'un Etat contractant à un résident de l'autre Etat contractant sont imposables dans cet autre Etat.

§ 2. Toutefois, ces dividendes sont aussi imposables dans l'Etat contractant dont la société qui paie les dividendes est un résident, et selon la législation de cet Etat, mais si le bénéficiaire effectif des dividendes est un résident de l'autre Etat contractant, l'impôt ainsi établi ne peut excéder 15 pour cent du montant brut des dividendes.

Le présent paragraphe n'affecte pas l'imposition de la société au titre des bénéfices qui servent au paiement des dividendes.

§ 3. Le terme « dividendes » employé dans le présent article désigne les revenus provenant d'actions ainsi que les revenus d'autres parts sociales soumis au même régime fiscal que les revenus d'actions par la législation de l'Etat dont la société distributrice est un résident. Ce terme désigne également les revenus — même attribués sous la forme d'intérêts — imposables au titre de revenus de capitaux investis par les associés dans les sociétés autres que les sociétés par actions qui sont des résidents de la Belgique.

§ 4. Les dispositions des paragraphes 1er et 2 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire effectif des dividendes, résident d'un Etat contractant, exerce dans l'autre Etat contractant dont la société qui paie les dividendes est un résident, soit une activité industrielle ou commerciale par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé, soit une profession indépendante au moyen d'une base fixe qui y est située, et que la participation génératrice des dividendes s'y rattache effectivement. Dans ce cas, les dispositions de l'article 7 ou de l'article 14, suivant les cas, sont applicables.

§ 5. Lorsqu'une société qui est un résident d'un Etat contractant tire des bénéfices ou des revenus de l'autre Etat contractant, cet autre Etat ne peut percevoir aucun impôt sur les dividendes payés par la société, sauf dans la mesure où ces dividendes sont payés à un résident de cet autre Etat ou dans la mesure où la participation génératrice des dividendes se rattache effectivement à un établissement stable ou à une base fixe situés dans cet autre Etat, ni prélever aucun impôt, au titre de l'imposition des bénéfices non distribués, sur les bénéfices non distribués de la société, même si les dividendes payés ou les bénéfices non distribués consistent en tout ou en partie en bénéfices ou revenus provenant de cet autre Etat.

voorwaarden worden overeengekomen of opgelegd die afwijken van die welke zouden worden overeengekomen tussen onafhankelijke ondernemingen, mag winst die één van de ondernemingen zonder deze voorwaarden zou hebben behaald maar ten gevolge van die voorwaarden niet heeft behaald, worden begrepen in de winst van die onderneming en dienovereenkomstig worden belast.

Artikel 10

Dividenden

§ 1. Dividenden betaald door een vennootschap die inwoner is van een overeenkomstsluitende Staat aan een inwoner van de andere overeenkomstsluitende Staat, mogen in die andere Staat worden belast.

§ 2. Deze dividenden mogen echter ook in de overeenkomstsluitende Staat waarvan de vennootschap die de dividenden betaalt inwoner is overeenkomstig de wetgeving van die Staat worden belast, maar indien de uiteindelijk gerechtigde tot de dividenden inwoner is van de andere overeenkomstsluitende Staat, mag de aldus geheven belasting niet hoger zijn dan 15 percent van het bruto bedrag van de dividenden.

Deze paragraaf laat onverlet de belastingheffing van de vennootschap ter zake van de winst waaruit de dividenden worden betaald.

§ 3. De uitdrukking « dividenden », zoals gebezigd in dit artikel, betekent inkomsten uit aandelen en inkomsten uit andere rechten in vennootschappen die volgens de wetgeving van de Staat waarvan de uitkerende vennootschap inwoner is, op dezelfde wijze als inkomsten uit aandelen in de belastingheffing worden betrokken. Die uitdrukking betekent ook inkomsten — zelfs indien toegekend in de vorm van interest — die belastbaar zijn als inkomsten van belegde kapitalen van vennoten in een vennootschap, niet zijnde een vennootschap op aandelen, die inwoner is van België.

§ 4. De bepalingen van de paragrafen 1 en 2 zijn niet van toepassing indien de uiteindelijk gerechtigde tot de dividenden, die inwoner is van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat waarvan de vennootschap die de dividenden betaalt inwoner is, een nijverheids- of handelsbedrijf met behulp van een aldaar gevestigde vaste inrichting of een zelfstandig beroep door middel van een aldaar gevestigde vaste basis uitoefent en het aandelenbezit uit hoofde waarvan de dividenden worden betaald, met die vaste inrichting of die vaste basis wezenlijk is verbonden. In dat geval zijn de bepalingen van artikel 7 of van artikel 14, naar het geval, van toepassing.

§ 5. Indien een vennootschap die inwoner is van een overeenkomstsluitende Staat winst of inkomsten verkrijgt uit de andere overeenkomstsluitende Staat, mag die andere Staat geen belasting heffen op dividenden die door de vennootschap worden betaald, behalve voor zover die dividenden aan een inwoner van die andere Staat worden betaald of voor zover het aandelenbezit uit hoofde waarvan de dividenden worden betaald wezenlijk is verbonden met een in die andere Staat gelegen vaste inrichting of vaste basis, noch de niet-uitgedeelde winst van de vennootschap onderwerpen aan een belasting op niet-uitgedeelde winst, zelfs indien de betaalde dividenden of de niet-uitgedeelde winst geheel of gedeeltelijk bestaan uit winst of inkomsten die uit die andere Staat afkomstig zijn.

Article 11

Intérêts

§ 1er. Les intérêts provenant d'un Etat contractant et payés à un résident de l'autre Etat contractant sont imposables dans cet autre Etat.

§ 2. Toutefois, ces intérêts sont aussi imposables dans l'Etat contractant d'où ils proviennent et selon la législation de cet Etat, mais si le bénéficiaire effectif des intérêts est un résident de l'autre Etat contractant, l'impôt ainsi établi ne peut excéder 15 pour cent du montant brut des intérêts.

§ 3. Nonobstant les dispositions du paragraphe 2, les intérêts ne sont pas imposables dans l'Etat d'où ils proviennent lorsqu'il s'agit d'intérêts de créances commerciales — y compris celles qui sont représentées par des effets de commerce — résultant du paiement à terme de fournitures de marchandises, produits ou services par une entreprise d'un Etat contractant à un résident de l'autre Etat contractant.

§ 4. Le terme « intérêts » employé dans le présent article désigne les revenus des créances de toute nature, assorties ou non de garanties hypothécaires ou d'une clause de participation aux bénéfices du débiteur, et notamment les revenus des fonds publics et des obligations d'emprunts, y compris les primes et lots attachés à ces titres; cependant, le terme « intérêts » ne comprend pas, au sens du présent article, les pénalisations pour paiement tardif ni les intérêts traités comme des dividendes en vertu de l'article 10, paragraphe 3, deuxième phrase.

§ 5. Les dispositions des paragraphes 1er, 2 et 3 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire effectif des intérêts, résident d'un Etat contractant, exerce dans l'autre Etat contractant d'où proviennent les intérêts, soit une activité industrielle ou commerciale par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé, soit une profession indépendante au moyen d'une base fixe qui y est située, et que la créance génératrice des intérêts s'y rattache effectivement. Dans ce cas, les dispositions de l'article 7 ou de l'article 14, suivant les cas, sont applicables.

§ 6. Les intérêts sont considérés comme provenant d'un Etat contractant lorsque le débiteur est cet Etat lui-même, une subdivision politique, une collectivité locale ou un résident de cet Etat. Toutefois, lorsque le débiteur des intérêts, qu'il soit ou non un résident d'un Etat contractant, a dans un Etat contractant un établissement stable, ou une base fixe, pour lequel la dette donnant lieu au paiement des intérêts a été contractée et qui supporte la charge de ces intérêts, ceux-ci sont considérés comme provenant de l'Etat où l'établissement stable, ou la base fixe, est situé.

§ 7. Lorsque, en raison de relations spéciales existant entre le débiteur et le bénéficiaire effectif ou que l'un et l'autre entretiennent avec de tierces personnes, le montant des intérêts, compte tenu de la créance pour laquelle ils sont payés, excède celui dont seraient convenus le débiteur et le bénéficiaire effectif en l'absence de pareilles relations, les dispositions du présent article ne s'appliquent qu'à ce dernier montant. Dans ce cas, la partie excédentaire des paiements reste imposable selon la législation de chaque Etat contractant et compte tenu des autres dispositions de la présente Convention.

Artikel 11

Interest

§ 1. Interest afkomstig uit een overeenkomstsluitende Staat en betaald aan een inwoner van de andere overeenkomstsluitende Staat, mag in die andere Staat worden belast.

§ 2. Deze interest mag echter ook in de overeenkomstsluitende Staat waaruit hij afkomstig is en overeenkomstig de wetgeving van die Staat worden belast, maar indien de uiteindelijk gerechtigde tot de interest inwoner is van de andere overeenkomstsluitende Staat, mag de aldus geheven belasting niet hoger zijn dan 15 percent van het brutobedrag van de interest.

§ 3. Niettegenstaande het bepaalde in paragraaf 2 mag interest niet worden belast in de Staat waaruit hij afkomstig is, wanneer het interest is van handelsschuldvorderingen — met inbegrip van vorderingen vertegenwoordigd door handelspapier — wegens termijnbetaling van levering van koopwaar, goederen of diensten door een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat aan een inwoner van de andere overeenkomstsluitende Staat.

§ 4. De uitdrukking « interest », zoals gebezigd in dit artikel, betekent inkomsten uit schuldvorderingen van welke aard ook, al dan niet gewaarborgd door hypotheek of al dan niet aanspraak gevend op een aandeel in de winst van de schuldenaar, en in het bijzonder inkomsten uit overheidsleningen en obligaties, daaronder begrepen premies en loten op die effecten; voor de toepassing van dit artikel omvat de uitdrukking « interest » echter niet boeten voor te late betaling, noch interest die overeenkomstig artikel 10, paragraaf 3, tweede zin, als dividend wordt behandeld.

§ 5. De bepalingen van de paragrafen 1, 2 en 3 zijn niet van toepassing, indien de uiteindelijk gerechtigde tot de interest, die inwoner is van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat waaruit de interest afkomstig is, een nijverheids- of handelsbedrijf met behulp van een aldaar gevestigde vaste inrichting of een zelfstandig beroep door middel van een aldaar gevestigde vaste basis uitoefent en de schuldvordering uit hoofde waarvan de interest is verschuldigd, met die vaste inrichting of die vaste basis wezenlijk is verbonden. In dat geval zijn de bepalingen van artikel 7 of van artikel 14, naar het geval, van toepassing.

§ 6. Interest wordt geacht uit een overeenkomstsluitende Staat afkomstig te zijn indien de schuldenaar die Staat zelf is, een staatkundig onderdeel, een plaatselijke gemeenschap of een inwoner van die Staat. Indien evenwel de schuldenaar van de interest, ongeacht of hij inwoner van een overeenkomstsluitende Staat is of niet, in een overeenkomstsluitende Staat een vaste inrichting of een vaste basis heeft waarvoor de schuld, ter zake waarvan de interest wordt betaald werd aangegaan en de interest ten laste komt van die vaste inrichting of die vaste basis, wordt die interest geacht afkomstig te zijn uit de Staat waar de vaste inrichting of de vaste basis is gevestigd.

§ 7. Indien, ten gevolge van een bijzondere verhouding tussen de schuldenaar en de uiteindelijk gerechtigde of tussen hen beiden en een derde, het bedrag van de interest, gelet op de schuldvordering waarvoor hij wordt betaald, hoger is dan het bedrag dat zonder zulk een verhouding door de schuldenaar en de uiteindelijk gerechtigde zou zijn overeengekomen, zijn de bepalingen van dit artikel slechts op het laatstbedoelde bedrag van toepassing. In dat geval is het daarboven uitgaande deel van de betalingen belastbaar overeenkomstig de wetgeving van elke overeenkomstsluitende Staat en met inachtneming van de overige bepalingen van deze Overeenkomst.

Article 12

Redevances

§ 1er. Les redevances provenant d'un Etat contractant et payées à un résident d'un autre Etat contractant sont imposables dans cet autre Etat.

§ 2. Toutefois, ces redevances sont aussi imposables dans l'Etat contractant d'où elles proviennent, et selon la législation de cet Etat, mais si le bénéficiaire effectif des redevances est un résident de l'autre Etat contractant, l'impôt ainsi établi ne peut excéder 10 p.c. du montant brut des redevances.

§ 3. Le terme « redevances » employé dans le présent article désigne les rémunérations de toute nature payées, pour l'usage ou la concession de l'usage d'un droit d'auteur sur une œuvre littéraire, artistique ou scientifique, y compris les films cinématographiques et les films ou bandes pour la radio ou la télévision, d'un brevet, d'une marque de fabrique ou de commerce, d'un dessin ou d'un modèle, d'un plan, d'une formule ou d'un procédé secrets, ainsi que pour l'usage ou la concession de l'usage d'un équipement industriel, commercial ou scientifique ou pour des informations ayant trait à une expérience acquise dans le domaine industriel, commercial ou scientifique.

§ 4. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire effectif des redevances, résident d'un Etat contractant, exerce dans l'autre Etat contractant d'où proviennent les redevances, soit une activité industrielle ou commerciale par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé, soit une profession indépendante au moyen d'une base fixe qui y est située, et que le droit ou le bien générateur des redevances s'y rattache effectivement. Dans ce cas, les dispositions de l'article 7 ou de l'article 14, suivant les cas, sont applicables.

§ 5. Les redevances sont considérées comme provenant d'un Etat contractant lorsque le débiteur est cet Etat lui-même, une subdivision politique, une collectivité locale ou un résident de cet Etat. Toutefois, lorsque le débiteur des redevances, qu'il soit ou non un résident d'un Etat contractant, a dans un Etat contractant un établissement stable, ou une base fixe, pour lequel le contrat donnant lieu au paiement des redevances a été conclu et qui supporte la charge de ces redevances, celles-ci sont considérées comme provenant de l'Etat où l'établissement stable, ou la base fixe, est situé.

§ 6. Lorsque, en raison de relations spéciales existant entre le débiteur et le bénéficiaire effectif ou que l'un et l'autre entretiennent avec de tierces personnes, le montant des redevances, compte tenu de la prestation pour laquelle elles sont payées, excède celui dont seraient convenus le débiteur et le bénéficiaire effectif en l'absence de pareilles relations, les dispositions du présent article ne s'appliquent qu'à ce dernier montant. Dans ce cas, la partie excédentaire des redevances reste imposable selon la législation de chaque Etat contractant et compte tenu des autres dispositions de la présente Convention.

Artikel 12

Royalty's

§ 1. Royalty's afkomstig uit een overeenkomstsluitende Staat en betaald aan een inwoner van de andere overeenkomstsluitende Staat, mogen in die andere Staat worden belast.

§ 2. Deze royalty's mogen echter ook in de overeenkomstsluitende Staat waaruit zij afkomstig zijn en overeenkomstig de wetgeving van die Staat worden belast, maar indien de uiteindelijk gerechtigde tot de royalty's inwoner is van de andere overeenkomstsluitende Staat, mag de aldus geheven belasting niet hoger zijn dan 10 pct. van het brutobedrag van de royalty's.

§ 3. De uitdrukking « royalty's », zoals gebezigd in dit artikel, betekent vergoedingen van welke aard ook voor het gebruik van, of voor het recht van gebruik van, een auteursrecht op een werk op het gebied van letterkunde, kunst of wetenschap, daaronder begrepen bioscoopfilms of banden voor radio of televisie, van een octrooi, een fabrieks- of handelsmerk, een tekening, een model, een plan, een geheim recept of een geheime werkwijze, alsmede voor het gebruik van, of voor het recht van gebruik van, nijverheids- of handelsuitrusting of wetenschappelijke uitrusting of voor inlichtingen omtrent ervaringen op het gebied van nijverheid, handel of wetenschap.

§ 4. De bepalingen van paragrafen 1 en 2 zijn niet van toepassing indien de uiteindelijk gerechtigde tot de royalty's, die inwoner is van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat waaruit de royalty's afkomstig zijn, een nijverheids- of handelsbedrijf met behulp van een aldaar gevestigde vaste inrichting of een zelfstandig beroep door middel van een aldaar gevestigde vaste basis uitoefent en het recht of het goed uit hoofde waarvan de royalty's verschuldigd zijn, met die vaste inrichting of die vaste basis wezenlijk is verbonden. In dat geval zijn de bepalingen van artikel 7 of van artikel 14, naar het geval, van toepassing.

§ 5. Royalty's worden geacht uit een overeenkomstsluitende Staat afkomstig te zijn indien de schuldenaar die Staat zelf is, een staatkundig onderdeel, een plaatselijke gemeenschap of een inwoner van die Staat. Indien evenwel de schuldenaar van de royalty's, ongeacht of hij een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat is of niet, in een overeenkomstsluitende Staat een vaste inrichting of een vaste basis heeft waarvoor de verbintenis uit hoofde waarvan de royalty's worden betaald werd aangegaan en die de last van de royalty's draagt, worden die royalty's geacht afkomstig te zijn uit de Staat waar de vaste inrichting of vaste basis is gevestigd.

§ 6. Indien, ten gevolge van een bijzondere verhouding tussen de schuldenaar en de uiteindelijk gerechtigde of tussen hen beiden en een derde, het bedrag van de royalty's, gelet op het gebruik, het recht of de inlichtingen waarvoor zij worden betaald, hoger is dan het bedrag dat zonder zulk een verhouding door de schuldenaar en de uiteindelijk gerechtigde zou zijn overeengekomen, zijn de bepalingen van dit artikel slechts op het laatstbedoelde bedrag van toepassing. In dat geval is het daarboven uitgaande deel van de royalty's belastbaar overeenkomstig de wetgeving van elke overeenkomstsluitende Staat en met inachtneming van de overige bepalingen van deze Overeenkomst.

Article 13

Gains en capital

§ 1er. Les gains qu'un résident d'un Etat contractant tire de l'aliénation de biens immobiliers visés à l'article 6 et situés dans l'autre Etat contractant, sont imposables dans cet autre Etat.

§ 2. Les gains provenant de l'aliénation de biens mobiliers qui font partie de l'actif d'un établissement stable qu'une entreprise d'un Etat contractant a dans d'autre Etat contractant, ou de biens mobiliers qui appartiennent à une base fixe dont un résident d'un Etat contractant dispose dans l'autre Etat contractant pour l'exercice d'une profession indépendante, y compris de tels gains provenant de l'aliénation de cet établissement stable (seul ou avec l'ensemble de l'entreprise) ou de cette base fixe, sont imposables dans cet autre Etat.

§ 3. Les gains provenant de l'aliénation de navires et aéronefs exploités en trafic international ou de biens mobiliers affectés à l'exploitation de ces navires ou aéronefs, ne sont imposables que dans l'Etat contractant où le siège de direction effective de l'entreprise est situé.

§ 4. Les gains provenant de l'aliénation de tous biens autres que ceux visés aux paragraphes 1, 2 et 3 ne sont imposables que dans l'Etat contractant dont le cédant est un résident.

Article 14

Professions indépendantes

1er. Les revenus qu'un résident d'un Etat contractant tire d'une profession libérale ou d'autres activités de caractère indépendant ne sont imposables que dans cet Etat. Toutefois, ces revenus sont imposables dans l'autre Etat contractant dans les cas suivants:

a) si ce résident dispose de façon habituelle, dans l'autre Etat contractant, d'une base fixe pour l'exercice de ses activités; en ce cas, seule la fraction des revenus qui est imputable à ladite base est imposable dans cet autre Etat contractant; ou

b) s'il séjourne dans l'autre Etat contractant pendant une période ou des périodes d'une durée totale égale ou supérieure à 183 jours au cours de la période imposable considérée; en ce cas, seule la fraction des revenus qui est tirée des activités exercées dans cet autre Etat est imposable dans cet autre Etat.

§ 2. L'expression « profession libérale » comprend notamment les activités indépendantes d'ordre scientifique, littéraire, artistique, éducatif ou pédagogique, ainsi que les activités indépendantes des médecins, avocats, ingénieurs, architectes, dentistes et comptables.

Article 15

Professions dépendantes

§ 1er. Sous réserve des dispositions des articles 16, 18, 19 et 20, les salaires, traitements et autres rémunérations similaires qu'un

Artikel 13

Vermogenswinst

§ 1. Vermogenswinst die een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat verkrijgt uit de vervreemding van onroerende goederen zoals bedoeld in artikel 6 die in de andere overeenkomstsluitende Staat zijn gelegen, mag in die andere Staat worden belast.

§ 2. Vermogenswinst verkregen uit de vervreemding van roerende goederen die deel uitmaken van het bedrijfsvermogen van een vaste inrichting die een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat in de andere overeenkomstsluitende Staat heeft, of van roerende goederen die behoren tot een vaste basis die een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat in de andere overeenkomstsluitende Staat tot zijn beschikking heeft voor de uitoefening van een zelfstandig beroep, daaronder begrepen voordelen verkregen uit de vervreemding van de vaste inrichting (alleen of te zamen met de gehele onderneming) of van die vaste basis, mag in die andere Staat worden belast.

§ 3. Vermogenswinst verkregen uit de vervreemding van schepen of luchtvaartuigen die in internationaal verkeer worden geëxploiteerd of van roerende goederen die bij de exploitatie van die schepen of luchtvaartuigen worden gebruikt, is slechts belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waar de plaats van de werkelijke leiding van de onderneming is gelegen.

§ 4. Vermogenswinst verkregen uit de vervreemding van alle andere goederen dan die vermeld in de paragrafen 1, 2 en 3 is slechts belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waarvan de vervreemder inwoner is.

Artikel 14

Zelfstandige beroepen

§ 1. Inkomsten verkregen door een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat in de uitoefening van een vrij beroep of ter zake van andere werkzaamheden van zelfstandige aard zijn slechts in die Staat belastbaar. Die inkomsten mogen echter in de volgende gevallen in de andere overeenkomstsluitende Staat worden belast:

a) indien die inwoner in de andere overeenkomstsluitende Staat voor het verrichten van zijn werkzaamheden geregeld over een vaste basis beschikt; in dat geval mag slechts het deel van de inkomsten dat aan die vaste basis kan worden toegerekend in de andere overeenkomstsluitende Staat worden belast; of

b) indien hij in de andere overeenkomstsluitende Staat verblijft gedurende een tijdvak of tijdvakken die in totaal 183 dagen in het desbetreffende belastbaar tijdperk bereiken of te boven gaan; in dat geval mag slechts het deel van de inkomsten dat afkomstig is van zijn in de andere Staat verrichte werkzaamheden, in die andere Staat worden belast.

§ 2. De uitdrukking « vrij beroep » omvat in het bijzonder zelfstandige werkzaamheden op het gebied van wetenschap, letterkunde, kunst, opvoeding of onderwijs, alsmede de zelfstandige werkzaamheden van artsen, advocaten, ingenieurs, architecten, tandartsen en accountants.

Artikel 15

Niet-zelfstandige beroepen

§ 1. Onder voorbehoud van de bepalingen van de artikelen 16, 18, 19 en 20 zijn lonen, salarissen en andere soortgelijke belonin-

résident d'un Etat contractant reçoit au titre d'un emploi salarié ne sont imposables que dans cet Etat, à moins que l'emploi ne soit exercé dans l'autre Etat contractant. Si l'emploi y est exercé, les rémunérations reçues à ce titre sont imposables dans cet autre Etat.

§ 2. Nonobstant les dispositions du paragraphe 1er, les rémunérations qu'un résident d'un Etat contractant reçoit au titre d'un emploi salarié exercé dans l'autre Etat contractant ne sont imposables que dans le premier Etat si :

- a) le bénéficiaire séjourne dans l'autre Etat pendant une période ou des périodes n'excédant pas au total 183 jours au cours de la période imposable considérée, et
- b) les rémunérations sont payées par un employeur ou pour le compte d'un employeur qui n'est pas un résident de l'autre Etat, et
- c) la charge des rémunérations n'est pas supportée par un établissement stable ou une base fixe que l'employeur a dans l'autre Etat.

§ 3. Nonobstant les dispositions précédentes du présent article, les rémunérations reçues au titre d'un emploi salarié exercé à bord d'un navire ou d'un aéronef exploité en trafic international sont imposables dans l'Etat contractant où le siège de direction effective de l'entreprise est situé.

Article 16

Tantièmes

Les tantièmes, jetons de présence et autres rétributions similaires qu'un résident d'un Etat contractant reçoit en sa qualité de membre du conseil d'administration ou de surveillance ou d'un organe analogue d'une société qui est un résident de l'autre Etat contractant sont imposables dans cet autre Etat.

Article 17

Artistes et sportifs

§ 1er. Nonobstant les dispositions des articles 14 et 15, les revenus qu'un résident d'un Etat contractant tire de ses activités personnelles exercées dans l'autre Etat contractant en tant qu'artiste du spectacle, tel qu'un artiste de théâtre, de cinéma, de la radio ou de la télévision, ou qu'un musicien, ou en tant que sportif, sont imposables dans cet autre Etat.

§ 2. Lorsque les revenus d'activités qu'un artiste du spectacle ou un sportif exerce personnellement et en cette qualité sont attribués non pas à l'artiste ou au sportif lui-même mais à une autre personne, ces revenus sont imposables, nonobstant les dispositions des articles 7, 14 et 15, dans l'Etat contractant où les activités de l'artiste ou du sportif sont exercées.

Article 18

Pensions

§ 1er. Sous réserve des dispositions de l'article 19, paragraphe 2, les pensions et autres rémunérations similaires, payées à un résident d'un Etat contractant au titre d'un emploi antérieur, ne sont imposables que dans cet Etat.

gen verkregen door een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat ter zake van een dienstbetrekking slechts in die Staat belastbaar, tenzij de dienstbetrekking in de andere overeenkomstsluitende Staat wordt uitgeoefend. Indien de dienstbetrekking aldaar wordt uitgeoefend, mogen de ter zake daarvan verkregen beloningen in die andere Staat worden belast.

§ 2. Niettegenstaande de bepalingen van paragraaf 1 zijn beloningen verkregen door een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat ter zake van een in de andere overeenkomstsluitende Staat uitgeoefende dienstbetrekking slechts in de eerstbedoelde Staat belastbaar, indien :

- a) de verkrijger in de andere Staat verblijft gedurende een tijdvak of tijdvakken die in het desbetreffende belastbaar tijdperk een totaal van 183 dagen niet te boven gaan, en
- b) de beloningen worden betaald door of namens een werkgever die niet inwoner van de andere Staat is, en
- c) de beloningen niet ten laste komen van een vaste inrichting of een vaste basis, die de werkgever in de andere Staat heeft.

§ 3. Niettegenstaande de voorgaande bepalingen van dit artikel mogen beloningen verkregen ter zake van een dienstbetrekking uitgeoefend aan boord van een schip of luchtvaartuig dat in internationaal verkeer wordt geëxploiteerd, worden belast in de overeenkomstsluitende Staat waar de plaats van de werkelijke leiding van de onderneming is gelegen.

Artikel 16

Tantièmes

Tantièmes, presentiegelden en andere soortgelijke beloningen, verkregen door een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat in zijn hoedanigheid van lid van de raad van bestuur of van toezicht of van een gelijkaardig orgaan van een vennootschap die inwoner is van de andere overeenkomstsluitende Staat, mogen in die andere Staat worden belast.

Artikel 17

Artiesten en sportbeoefenaars

§ 1. Niettegenstaande de bepalingen van de artikelen 14 en 15 mogen inkomsten die een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat verkrijgt uit zijn persoonlijke werkzaamheden die hij in de andere overeenkomstsluitende Staat verricht in de hoedanigheid van artiest, zoals toneelspeler, film-, radio- of televisieartiest, of musicus, of in de hoedanigheid van sportbeoefenaar, in die andere Staat worden belast.

§ 2. Indien inkomsten uit werkzaamheden die een artiest of een sportbeoefenaar persoonlijk en als zodanig verricht, niet worden toegekend aan de artiest of aan de sportbeoefenaar zelf maar aan een andere persoon, mogen die inkomsten, niettegenstaande de bepalingen van de artikelen 7, 14 en 15, worden belast in de overeenkomstsluitende Staat waar de werkzaamheden van de artiest of de sportbeoefenaar worden verricht.

Artikel 18

Pensioenen

§ 1. Onder voorbehoud van de bepalingen van artikel 19, paragraaf 2, zijn pensioenen en andere soortgelijke beloningen betaald aan een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat ter zake van een vroegere dienstbetrekking, slechts in die Staat belastbaar.

§2. Les pensions et autres allocations, périodiques ou non, payées en exécution de la législation sociale d'un Etat contractant par cet Etat, par l'une de ses subdivisions politiques ou collectivités locales ou par une personne morale ressortissant à son droit public, sont imposables dans cet Etat.

Article 19

Fonctions publiques

§1er. a) Les rémunérations autres que les pensions, payées par un Etat contractant ou l'une de ses subdivisions politiques ou collectivités locales à une personne physique, au titre de services rendus à cet Etat ou à cette subdivision ou collectivité, ne sont imposables que dans cet Etat.

b) Toutefois, ces rémunérations ne sont imposables que dans l'autre Etat contractant si les services sont rendus dans cet Etat et si la personne physique est un résident de cet Etat qui:

1° possède la nationalité de cet Etat; ou

2° n'est pas devenu un résident de cet Etat à seule fin de rendre les services.

§2. a) Les pensions payées par un Etat contractant ou l'une de ses subdivisions politiques ou collectivités locales, soit directement soit par prélèvement sur des fonds qu'ils ont constitués, à une personne physique, au titre de services rendus à cet Etat ou à cette subdivision ou collectivité, ne sont imposables que dans cet Etat.

b) Toutefois, ces pensions ne sont imposables que dans l'autre Etat contractant si la personne physique est un résident de cet Etat et en possède la nationalité.

§3. Les dispositions des articles 15, 16 et 18 s'appliquent aux rémunérations et pensions payées au titre de services rendus dans le cadre d'une activité industrielle ou commerciale exercée par un Etat contractant ou l'une de ses subdivisions politiques ou collectivités locales.

Article 20

Professeurs

Un professeur ou un enseignant qui séjourne temporairement dans un Etat contractant pour y enseigner, pendant une période n'excédant pas deux ans, dans une université, un collège, une école ou une autre institution d'enseignement reconnue et qui est, ou était immédiatement avant ce séjour, un résident de l'autre Etat contractant, est exonéré d'impôt dans le premier Etat contractant sur les rémunérations provenant de cet enseignement pour autant qu'il soit soumis à l'impôt sur ces rémunérations dans l'autre Etat contractant.

Article 21

Etudiants, apprentis et stagiaires

Une personne physique qui était un résident d'un Etat contractant immédiatement avant de se rendre dans l'autre Etat contractant et qui séjourne temporairement dans cet autre Etat uniquement:

§ 2. Pensioenen en andere, periodieke of niet-periodieke vergoedingen die overeenkomstig de sociale-zekerheidswetgeving van een overeenkomstsluitende Staat worden betaald door die Staat, een staatkundig onderdeel of een plaatselijke gemeenschap daarvan of door een rechtspersoon opgericht krachtens het publiek recht daarvan, zijn in die Staat belastbaar.

Artikel 19

Overheidsfuncties

§ 1. a) Beloningen, niet zijnde pensioenen, betaald door een overeenkomstsluitende Staat of een staatkundig onderdeel of plaatselijke gemeenschap daarvan aan een natuurlijke persoon, ter zake van diensten bewezen aan die Staat of aan dat onderdeel of die gemeenschap, zijn slechts in die Staat belastbaar.

b) Die beloningen zijn evenwel slechts in de andere overeenkomstsluitende Staat belastbaar indien de diensten in die Staat worden bewezen en de natuurlijke persoon inwoner van die Staat is, die:

1° onderdaan is van die Staat, of

2° niet uitsluitend met het oog op het bewijzen van de diensten inwoner van die Staat is geworden.

§ 2. a) Pensioenen door een overeenkomstsluitende Staat of een staatkundig onderdeel of plaatselijke gemeenschap daarvan, hetzij rechtstreeks, hetzij uit door hen in het leven geroepen fondsen, betaald aan een natuurlijke persoon ter zake van diensten bewezen aan die Staat of aan dat onderdeel of die gemeenschap, zijn slechts in die Staat belastbaar.

b) Die pensioenen zijn evenwel slechts in de andere overeenkomstsluitende Staat belastbaar indien de natuurlijke persoon inwoner en onderdaan is van die Staat.

§ 3. De bepalingen van de artikelen 15, 16 en 18 zijn van toepassing op beloningen en pensioenen ter zake van diensten bewezen in het kader van een nijverheids- of handelsbedrijf uitgeoefend door een overeenkomstsluitende Staat of een staatkundig onderdeel of plaatselijke gemeenschap daarvan.

Artikel 20

Hoogleraren en leraren

Een hoogleraar of leraar die tijdelijk in een overeenkomstsluitende Staat verblijft gedurende een tijdvak van ten hoogste twee jaar om aldaar onderwijs te geven aan een universiteit, hogeschool, school of andere erkende onderwijsinstelling en die inwoner is, of onmiddellijk voor dat verblijf inwoner was, van de andere overeenkomstsluitende Staat, is in de eerstbedoelde overeenkomstsluitende Staat vrijgesteld van belasting ter zake van de vergoedingen die hij voor dat onderwijs verkrijgt, op voorwaarde dat hij ter zake van die vergoedingen in de andere overeenkomstsluitende Staat aan belasting is onderworpen.

Artikel 21

Studenten, in opleiding zijnde personen en leerlingen

Een natuurlijke persoon die inwoner was van een overeenkomstsluitende Staat onmiddellijk voor zijn verblijf in de andere overeenkomstsluitende Staat en in die andere Staat tijdelijk verblijft, uitsluitend:

a) en qualité d'étudiant dans une université, un collège, une école ou une autre institution similaire d'enseignement reconnue de cet autre Etat;

b) en qualité d'apprenti ou de stagiaire; ou

c) en qualité de bénéficiaire d'une bourse, d'une subvention ou d'un prix accordé par une organisation scientifique, éducative, religieuse ou philanthropique ou dans le cadre d'un programme d'assistance technique mis sur pied par le Gouvernement d'un Etat contractant, est exonérée d'impôt dans cet autre Etat :

(i) sur toutes les sommes qu'elle reçoit de l'étranger pour couvrir ses frais d'entretien, d'études, d'apprentissage ou de formation;

(ii) sur les rémunérations d'activités exercées personnellement dans cet autre Etat, à condition que ces rémunérations n'excèdent pas au cours d'une période imposable 120 000 francs belges ou l'équivalent de cette somme en taka du Bangladesh; et

(iii) sur le montant de cette bourse, de cette subvention ou de ce prix.

Les avantages prévus à l'alinéa (ii) ci-avant ne sont accordés que pendant la période qui est raisonnablement ou habituellement requise pour parfaire les études, l'apprentissage ou la formation entrepris sans pouvoir en aucun cas excéder une période de cinq années consécutives.

Article 22

Autres revenus

§ 1er. Les éléments du revenu d'un résident d'un Etat contractant, d'où qu'ils proviennent, qui ne sont pas traités dans les articles précédents de la présente Convention ne sont imposables que dans cet Etat.

§ 2. La disposition du paragraphe 1er ne s'applique pas aux revenus autres que les revenus provenant de biens immobiliers tels qu'ils sont définis à l'article 6, paragraphe 2, lorsque le bénéficiaire de tels revenus réside d'un Etat contractant, exerce dans l'autre Etat contractant, soit une activité industrielle ou commerciale par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé, soit une profession indépendante au moyen d'une base fixe qui y est située, et que le droit ou le bien générateur des revenus s'y rattache effectivement. Dans ce cas, les dispositions de l'article 7 ou de l'article 14, suivant le cas, sont applicables.

§ 3. Nonobstant les dispositions des paragraphes 1 et 2, les éléments du revenu d'un résident d'un Etat contractant qui ne sont pas traités dans les articles précédents de la Convention et qui proviennent de l'autre Etat contractant sont aussi imposables dans cet autre Etat.

CHAPITRE IV

Méthodes pour éliminer les doubles impositions

Article 23

§ 1er. En Belgique, la double imposition est évitée de la manière suivante:

a) Lorsqu'un résident de la Belgique reçoit des revenus non visés aux alinéas b) et c) ci-après et qui sont imposables au Bangla-

a) als student aan een universiteit, hogeschool, school of andere soortgelijke erkende onderwijsinstelling in die andere Staat,

b) als een voor een beroep of bedrijf in opleiding zijnde persoon, of als leerling, of

c) als verkrijger van een toelage, vergoeding of prijs van een instelling op het gebied van wetenschap, onderwijs, godsdienst of liefdadigheid of in het kader van een programma van technische bijstand waaraan door de Regering van een overeenkomstsluitende Staat wordt deelgenomen, is in die andere Staat vrijgesteld van belasting ter zake van:

(i) alle overmakingen uit het buitenland ten behoeve van zijn onderhoud, opvoeding, studie of opleiding;

(ii) de beloning van een dienstbetrekking in die andere Staat, op voorwaarde dat de beloning in enig belastbaar tijdperk 120 000 Belgische frank of de tegenwaarde daarvan in Bengaalse taka niet te boven gaat; en

(iii) het bedrag van die toelage, vergoeding of prijs.

De voordelen ingevolge subparagraaf (ii) worden slechts verleend voor een tijdvak dat redelijkerwijze of gewoonlijk is vereist om de opvoeding, studie of opleiding te voltooien, maar dat in geen geval een tijdvak van 5 opeenvolgende jaren mag overschrijden.

Artikel 22

Andere inkomsten

§ 1. Ongeacht de afkomst ervan zijn bestanddelen van het inkomen van een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat die niet in de voorgaande artikelen van deze Overeenkomst worden behandeld, slechts in die Staat belastbaar.

§ 2. De bepaling van paragraaf 1 is niet van toepassing op inkomsten, niet zijnde inkomsten uit onroerende goederen als omschreven in artikel 6, paragraaf 2, indien de verkrijger van die inkomsten, die inwoner is van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat een nijverheids- of handelsbedrijf met behulp van een aldaar gevestigde vaste inrichting of een zelfstandig beroep door middel van een aldaar gevestigde vaste basis uitoefent en het recht of het goed dat de inkomsten oplevert, met die vaste inrichting of die vaste basis wezenlijk is verbonden. In dat geval zijn de bepalingen van artikel 7 of van artikel 14, naar het geval, van toepassing.

§ 3. Niettegenstaande de bepalingen van de paragrafen 1 en 2, mogen bestanddelen van het inkomen van een inwoner van een overeenkomstsluitende Staat die niet in de voorgaande artikelen van de Overeenkomst worden behandeld en die uit de andere overeenkomstsluitende Staat afkomstig zijn, ook in die andere Staat worden belast.

HOOFDSTUK IV

Wijze waarop dubbele belasting wordt vermeden

Artikel 23

§ 1. In België wordt dubbele belasting op de volgende wijze vermeden:

a) Indien een inwoner van België inkomsten verkrijgt die niet onder de toepassing van de subparagrafen b) en c) hierna vallen en

desh conformément aux dispositions de la présente Convention, à l'exception de celles de l'article 10, paragraphe 2, de l'article 11, paragraphes 2 et 7 et de l'article 12, paragraphes 2 et 6, la Belgique exempte de l'impôt ces revenus mais elle peut, pour calculer le montant de ses impôts sur le reste du revenu de ce résident, appliquer le même taux que si les revenus en question n'avaient pas été exemptés.

b) Lorsqu'un résident de la Belgique reçoit des éléments de revenu qui sont compris dans son revenu global soumis à l'impôt belge et consistant en dividendes imposables conformément à l'article 10, paragraphe 2, et non exemptés d'impôt belge en vertu de l'alinéa c) ci-après, en intérêts imposables conformément à l'article 11, paragraphe 2 ou 7, ou en redevances imposables conformément à l'article 12, paragraphes 2 ou 6, la quotité forfaitaire d'impôt étranger prévue par la législation belge est imputée, dans les conditions et au taux prévus par cette législation, sur l'impôt belge afférent auxdits revenus. Nonobstant les dispositions de sa législation, la Belgique accorde également la déduction prévue au présent alinéa pour les impôts qui peuvent être perçus au Bangladesh sur les dividendes, les intérêts et les redevances en vertu de la Convention et de la législation du Bangladesh, mais qui sont temporairement abandonnés en tout ou en partie en vertu de dispositions spéciales destinées à promouvoir le développement économique du Bangladesh.

c) Lorsqu'une société qui est un résident de la Belgique a la propriété d'actions ou parts d'une société par actions qui est un résident du Bangladesh et qui est imposable au Bangladesh sur ses bénéfices, les dividendes qui lui sont payés par cette dernière société et qui sont imposables au Bangladesh conformément à l'article 10, paragraphe 2, sont exemptés de l'impôt des sociétés en Belgique, dans la mesure où cette exemption serait accordée si les deux sociétés étaient des résidents de la Belgique.

d) Lorsque, conformément à la législation belge, des pertes subies par une entreprise exploitée par un résident de la Belgique dans un établissement stable situé au Bangladesh ont été effectivement déduites des bénéfices de cette entreprise pour son imposition en Belgique, l'exemption prévue à l'alinéa a) ne s'applique pas en Belgique aux bénéfices d'autres périodes imposables qui sont imputables à cet établissement, dans la mesure où ces bénéfices ont aussi été exemptés d'impôt au Bangladesh, en raison de leur compensation avec lesdites pertes.

§ 2. Au Bangladesh, la double imposition est évitée de la manière suivante: sous réserve des dispositions de la législation du Bangladesh relatives à l'imputation sur l'impôt du Bangladesh des impôts payés dans un territoire en dehors du Bangladesh (et qui n'affectent pas le principe général de la présente disposition), l'impôt payé, directement ou par voie de retenue, en vertu de la législation belge et conformément à la convention, sur les bénéfices, revenus ou gains imposables provenant de sources situées en Belgique est porté en déduction de tout impôt du Bangladesh établi sur les mêmes bénéfices, revenus ou gains imposables que ceux en raison desquels l'impôt belge est établi.

CHAPITRE V

Dispositions spéciales

Article 24

Non-discrimination

§ 1er. Les nationaux d'un Etat contractant ne sont soumis dans l'autre Etat contractant à aucune imposition ou obligation y rela-

die ingevolge de bepalingen van deze Overeenkomst, met uitzondering van de bepalingen van artikel 10, paragraaf 2, artikel 11, paragrafen 2 en 7, en artikel 12, paragrafen 2 en 6, in Bangladesh mogen worden belast, stelt België die inkomsten vrij van belasting, maar mag het, om het bedrag van de belasting op het overige inkomen van die inwoner te berekenen, hetzelfde belastingtarief toepassen dat van toepassing zou zijn indien die inkomsten niet waren vrijgesteld.

b) Indien een inwoner van België inkomsten verkrijgt die deel uitmaken van zijn samengetelde inkomen dat aan de Belgische belasting is onderworpen, en die bestaan uit dividenden die belastbaar zijn ingevolge artikel 10, paragraaf 2, en niet van Belgische belasting zijn vrijgesteld ingevolge subparagraaf c) hierna, uit interest die belastbaar is ingevolge artikel 11, paragrafen 2 of 7, of uit royalty's die belastbaar zijn ingevolge artikel 12, paragrafen 2 of 6, wordt het forfaitaire gedeelte van de buitenlandse belasting waarin de Belgische wetgeving voorziet, onder de voorwaarden en tegen het tarief van die wetgeving verrekend met de Belgische belasting op die inkomsten. In afwijking van de bepalingen van zijn wetgeving verleent België de vermindering wat in deze subparagraaf voorziet ook met betrekking tot de belasting die in Bangladesh ingevolge de Overeenkomst en de Bengaalse wetgeving mag worden geheven van dividenden, interest en royalty's, maar waarvan tijdelijke vrijstelling of vermindering wordt verleend ingevolge speciale maatregelen ter bevordering van de economische ontwikkeling van Bangladesh.

c) Indien een vennootschap die inwoner is van België, aandelen in eigendom bezit van een vennootschap op aandelen die inwoner is van Bangladesh en ter zake van haar winst aan de Bengaalse belasting is onderworpen, worden de dividenden die haar door de laatstbedoelde vennootschap worden betaald en die ingevolge artikel 10, paragraaf 2, in Bangladesh mogen worden belast, in België vrijgesteld van vennootschapsbelastingen in zoverre als vrijstelling zou worden verleend indien beide vennootschappen inwoner van België waren geweest.

d) Indien verliezen die een onderneming die door een inwoner van België wordt gedreven in een in Bangladesh gelegen vaste inrichting heeft geleden, voor de belastingheffing van die onderneming in België ingevolge de Belgische wetgeving werkelijk in mindering van de winst van die onderneming werden gebracht, is de vrijstelling ingevolge subparagraaf a) hiervoren in België niet van toepassing op de winst van andere belastbare tijdperken die aan die inrichting kan worden toegerekend, in zoverre als deze winst ook in Bangladesh door de verrekening van die verliezen van belasting werd vrijgesteld.

2. In Bangladesh wordt dubbele belasting op de volgende wijze vermeden: onder voorbehoud van de bepalingen van de wetgeving van Bangladesh betreffende de verrekening van de in een gebied buiten Bangladesh verschuldigde belasting met de belasting van Bangladesh (welke bepalingen het hierna volgende algemene beginsel niet aantasten, wordt de belasting die volgens de Belgische wetgeving en in overeenstemming met de Overeenkomst, hetzij rechtstreeks, hetzij door inhouding is verschuldigd ter zake van winst, inkomen of belastbare voordelen uit bronnen in België, verrekend met de belasting van Bangladesh die op dezelfde winst, hetzelfde inkomen of dezelfde belastbare voordelen is berekend waarop de Belgische belasting is berekend.

HOOFDSTUK V

Bijzondere bepalingen

Artikel 24

Non-discriminatie

§ 1. Onderdanen van een overeenkomstsluitende Staat worden in de andere overeenkomstsluitende Staat niet onderworpen aan

tive qui est autre ou plus lourde que celles auxquelles sont ou pourront être assujettis les nationaux de cet autre Etat qui se trouvent dans la même situation. La présente disposition s'applique aussi, nonobstant les dispositions de l'article 1er, aux personnes qui ne sont pas des résidents d'un Etat contractant ou des deux Etats contractants.

§ 2. L'imposition d'un établissement stable qu'une entreprise d'un Etat contractant a dans l'autre Etat contractant n'est pas établie dans cet autre Etat d'une façon moins favorable que l'imposition des entreprises de cet autre Etat qui exercent la même activité.

§ 3. A moins que les dispositions de l'article 9, de l'article 11, paragraphe 7, ou de l'article 12, paragraphe 6, ne soient applicables, les intérêts, redevances et autres dépenses payés par une entreprise d'un Etat contractant à un résident de l'autre Etat contractant sont déductibles, pour la détermination des bénéfices imposables de cette entreprise, dans les mêmes conditions que s'ils avaient été payés à un résident du premier Etat.

§ 4. Les entreprises d'un Etat contractant, dont le capital est en totalité ou en partie, directement ou indirectement, détenu ou contrôlé par un ou plusieurs résidents de l'autre Etat contractant, ne sont soumises dans le premier Etat à aucune imposition ou obligation y relative, qui est autre ou plus lourde que celles auxquelles sont ou pourront être assujetties les autres entreprises similaires du premier Etat.

§ 5. Aucune disposition du présent article ne peut être interprétée:

a) comme obligeant un Etat contractant à accorder, aux résidents de l'autre Etat contractant, les déductions personnelles, abattements et réductions d'impôt en fonction de la situation ou des charges de famille qu'il accorde à ses propres résidents;

b) comme empêchant la Belgique:

(i) d'imposer au taux prévu par la législation belge le montant total des bénéfices imputables à un établissement stable belge d'une société qui est un résident du Bangladesh ou d'une association ayant son siège de direction effective au Bangladesh;

(ii) de prélever le précompte mobilier sur les dividendes afférents à une participation se rattachant effectivement à un établissement stable ou à une base fixe dont dispose en Belgique une société qui est un résident du Bangladesh ou une association ayant son siège de direction effective au Bangladesh et qui est imposable comme une personne morale en Belgique;

c) comme effectant les dispositions de la législation fiscale du Bangladesh relatives à l'établissement d'un impôt à charge des personnes non-résidentes en tant que telles.

§ 6. Les dispositions du présent article s'appliquent, nonobstant les dispositions de l'article 2, aux impôts de toute nature ou dénomination.

Article 25

Procédure amiable

§ 1er. Lorsqu'une personne estime que les mesures prises par un Etat contractant ou par les deux Etats contractants entraînent ou

enige belastingheffing of daarmede verband houdende verplichting, die anders of zwaarder is dan de belastingheffing en daarmede verband houdende verplichtingen waaraan onderdanen vandie andere Staat onder gelijke omstandigheden zijn of kunnen worden onderworpen. Niettegenstaande de bepalingen van artikel 1 is deze bepaling ook van toepassing op personen die niet inwoner zijn van een overeenkomstsluitende Staat of van beide overeenkomstsluitende Staten.

§ 2. De belastingheffing van een vaste inrichting die een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat in de andere overeenkomstsluitende Staat heeft, is in die andere Staat niet ongunstiger dan de belastingheffing van ondernemingen van die andere Staat die dezelfde werkzaamheden uitoefenen.

§ 3. Behalve indien de bepalingen van artikel 9, artikel 11, paragraaf 7, of artikel 12, paragraaf 6, van toepassing zijn, worden interest, royalty's en andere uitgaven die door een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat aan een inwoner van de andere overeenkomstsluitende Staat worden betaald, bij het bepalen van de belastbare winst van die onderneming op dezelfde voorwaarden in mindering gebracht, alsof zij aan een inwoner van de eerstbedoelde Staat zouden zijn betaald.

§ 4. Ondernemingen van een overeenkomstsluitende Staat, waarvan het kapitaal geheel of ten dele, onmiddellijk of middellijk, in het bezit is van, of wordt beheerst door, één of meer inwoners van de andere overeenkomstsluitende Staat, worden in de eerstbedoelde Staat niet onderworpen aan enige belastingheffing of daarmede verband houdende verplichting die anders of zwaarder is dan de belastingheffing en daarmede verband houdende verplichtingen, waaraan andere, soortgelijke ondernemingen van de eerstbedoelde Staat zijn of kunnen worden onderworpen.

§ 5. Geen enkele bepaling van dit artikel mag aldus worden uitgelegd:

a) dat zij een overeenkomstsluitende Staat verplicht aan inwoners van de andere overeenkomstsluitende Staat bij de belastingheffing de persoonlijke aftrekken, tegemoetkomingen en verminderingen uit hoofde van de samenstelling van het gezin of gezinslasten te verlenen, die hij aan zijn eigen inwoners verleent;

b) dat zij België belet:

(i) het totale bedrag van de winsten die kunnen worden toegeerekend aan een Belgische vaste inrichting van een vennootschap die inwoner is van Bangladesh of van een vereniging die haar plaats van werkelijke leiding in Bangladesh heeft, aan de belasting te onderwerpen tegen het belastingtarief dat door de Belgische wetgeving is bepaald;

(ii) roerende voorheffing te heffen van dividend van een aandelenbezit dat wezenlijk is verbonden met een in België gelegen vaste inrichting of vaste basis van een vennootschap die inwoner is van Bangladesh, of van een vereniging die haar plaats van werkelijke leiding in Bangladesh heeft en als een rechtspersoon in België belastbaar is;

c) dat zij enige bepaling van de belastingwetgeving van Bangladesh met betrekking tot de belastingheffing van niet-inwoners als zodanig inperkt.

§ 6. Niettegenstaande de bepalingen van artikel 2 zijn de bepalingen van dit artikel van toepassing op belastingen van elke soort en benaming.

Artikel 25

Regeling voor onderling overleg

§ 1 Indien een persoon van oordeel is dat de maatregelen van een overeenkomstsluitende Staat of van beide overeenkomstslui-

entraîneront pour elle une imposition non conforme aux dispositions de la présente Convention, elle peut, indépendamment des recours prévus par le droit interne de ces Etats, soumettre son cas à l'autorité compétente de l'Etat contractant dont elle est un résident ou, si son cas relève de l'article 24, paragraphe 1er, à celle de l'Etat contractant dont elle possède la nationalité. Le cas doit être soumis dans les trois ans qui suivent la première notification de la mesure qui entraîne une imposition non conforme aux dispositions de la Convention.

§ 2. L'autorité compétente s'efforce, si la réclamation lui paraît fondée et si elle n'est pas elle-même en mesure d'y apporter une solution satisfaisante, de résoudre le cas par voie d'accord amiable avec l'autorité compétente de l'autre Etat contractant, en vue d'éviter une imposition non conforme à la Convention. L'accord relatif à un cas qui a été soumis conformément aux dispositions du paragraphe 1er est appliqué quels que soient les délais prévus par le droit interne des Etats contractants.

§ 3. Les autorités compétentes des Etats contractants s'efforcent, par voie d'accord amiable, de résoudre les difficultés ou de dissiper les doutes auxquels peuvent donner lieu l'interprétation ou l'application de la Convention.

§ 4. Les autorités compétentes des Etats contractants peuvent communiquer directement entre elles en vue de parvenir à un accord comme il est indiqué aux paragraphes précédents ou en vue d'appliquer les dispositions de la Convention.

Article 26

Echange de renseignements

§ 1er. Les autorités compétentes des Etats contractants échangent les renseignements nécessaires pour appliquer les dispositions de la présente Convention ou celles de la législation interne des Etats contractants relative aux impôts visés par la Convention dans la mesure où l'imposition qu'elle prévoit est conforme à la Convention. L'échange de renseignements n'est pas restreint par l'article 1er. Les renseignements reçus par un Etat contractant sont tenus secrets de la même manière que les renseignements obtenus en application de la législation interne de cet Etat et ne sont communiqués qu'aux personnes ou autorités (y compris les tribunaux et organes administratifs) concernées par l'établissement ou le recouvrement des impôts visés par la Convention, par les procédures ou poursuites concernant ces impôts, ou par les décisions sur les recours relatifs à ces impôts. Ces personnes ou autorités n'utilisent ces renseignements qu'à ces fins. Elles peuvent faire état de ces renseignements au cours d'audiences publiques de tribunaux ou dans des jugements.

§ 2. Les dispositions du paragraphe 1er ne peuvent en aucun cas être interprétées comme imposant à un Etat contractant l'obligation:

a) de prendre des mesures administratives dérogeant à sa législation et à sa pratique administrative ou à celles de l'autre Etat contractant;

b) de fournir des renseignements qui ne pourraient être obtenus sur la base de sa législation ou dans le cadre de sa pratique administrative normale ou de celles de l'autre Etat contractant;

tende Staten voor hem leiden of zullen leiden tot een belastingheffing die niet in overeenstemming is met de bepalingen van deze Overeenkomst, kan hij, onverminderd de rechtsmiddelen waarin het intern recht van die Staten voorziet, zijn geval voorleggen aan de bevoegde autoriteit van de overeenkomstsluitende Staat waarvan hij inwoner is, of indien zijn geval onder artikel 24, paragraaf 1, ressorteert, aan die van de overeenkomstsluitende Staat waarvan hij de nationaliteit bezit. Het geval moet worden voorgelegd binnen een jaar nadat de maatregel die leidt tot een belastingheffing die niet in overeenstemming is met de bepalingen van de Overeenkomst, voor het eerst te zijner kennis is gebracht.

§ 2. De bevoegde autoriteit tracht, indien het bezwaar haar gegronnd voorkomt en indien zij niet zelf in staat is tot een bevredigende oplossing ervan te komen, de aangelegenheid in onderlinge overeenstemming met de bevoegde autoriteit van de andere overeenkomstsluitende Staat te regelen, ten einde een belastingheffing die niet in overeenstemming is met de Overeenkomst, te vermijden. Elke overeengekomen regeling met betrekking tot een geval dat overeenkomstig de bepalingen van paragraaf 1 werd voorgelegd, wordt uitgevoerd ongeacht de termijnen waarin het interne recht van de overeenkomstsluitende Staten voorziet.

§ 3. De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten trachten moeilijkheden of twijfelpunten die mochten rijzen met betrekking tot de interpretatie of de toepassing van de Overeenkomst, in onderlinge overeenstemming op te lossen.

§ 4. De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten kunnen zich rechtstreeks met elkander in verbinding stellen om een overeenstemming zoals bedoeld in de voorgaande paragrafen te bereiken of om de bepalingen van de Overeenkomst ten uitvoer te leggen.

Artikel 26

Uitwisseling van inlichtingen

§ 1. De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten wisselen de inlichtingen uit die nodig zijn om uitvoering te geven aan de bepalingen van deze Overeenkomst of aan die van de nationale wetgeving van de overeenkomstsluitende Staten met betrekking tot de belastingen waarop de Overeenkomst van toepassing is, voor zover de heffing van die belastingen niet in strijd is met de Overeenkomst. De uitwisseling van inlichtingen wordt niet beperkt door artikel 1. De door een overeenkomstsluitende Staat verkregen inlichtingen worden op dezelfde wijze geheim gehouden als de inlichtingen die onder de nationale wetgeving van de Staat zijn verkregen en worden alleen ter kennis gebracht van personen of autoriteiten (daaronder begrepen rechterlijke instanties en administratieve lichamen die betrokken zijn bij de vestiging of invordering van, de tenuitvoerlegging of vervolging ter zake van, of de beslissing in beroepszaken betrekking hebbende op de belastingen waarop de Overeenkomst van toepassing is. Deze personen of autoriteiten gebruiken deze inlichtingen slechts voor die doeleinden. Zij mogen van deze inlichtingen melding maken tijdens openbare rechtszittingen of in rechterlijke beslissingen.

§ 2. In geen geval mogen de bepalingen van paragraaf 1 aldus worden uitgelegd dat zij een overeenkomstsluitende Staat de verplichting opleggen:

a) administratieve maatregelen te nemen die afwijken van de wetgeving en de administratieve praktijk van die of van de andere overeenkomstsluitende Staat;

b) bijzonderheden te verstrekken die niet verkrijgbaar zijn volgens de wetgeving of in de normale gang van de administratieve werkzaamheden van die of van de andere overeenkomstsluitende Staat;

c) de fournir des renseignements qui révéleraient un secret commercial, industriel, professionnel ou un procédé commercial ou des renseignements dont la communication serait contraire à l'ordre public.

Article 27

Agents diplomatiques et fonctionnaires consulaires

§ 1er. Aucune disposition de la présente Convention ne porte atteinte aux privilèges fiscaux dont bénéficient les membres d'une mission diplomatique ou d'un poste consulaire en vertu soit des règles générales du droit des gens, soit des dispositions d'accords particuliers.

§ 2. Aux fins de la Convention, une personne physique qui est membre d'une mission diplomatique, d'un poste consulaire ou d'une mission permanente d'un Etat contractant situé dans l'autre Etat contractant ou dans un Etat tiers, est réputée être un résident de l'Etat accréditant si elle y est soumise aux mêmes obligations en matière d'imposition de la totalité de son revenu mondial que le sont les résidents dudit Etat.

§ 3. La Convention ne s'applique pas aux organisations internationales, à leurs organes ou à leurs fonctionnaires, ni aux personnes qui sont membres d'une mission diplomatique, d'un poste consulaire ou d'une mission permanente d'un Etat tiers, lorsqu'ils se trouvent sur le territoire d'un Etat contractant et ne sont pas soumis dans l'un ou l'autre Etat contractant aux mêmes obligations en matière d'imposition de la totalité de leur revenu mondial que le sont les résidents de ces Etats.

Article 28

Limitation des effets de la Convention

Les dispositions de la présente Convention ne limitent pas l'imposition d'une société qui est un résident de la Belgique, conformément à la législation belge, en cas de rachat de ses propres actions ou parts ou à l'occasion du partage de son avoir social.

CHAPITRE VI

Dispositions finales

Article 29

Entrée en vigueur

§ 1er. La présente Convention sera ratifiée et les instruments de ratification seront échangés à Dhaka aussitôt que possible.

§ 2. La Convention entrera en vigueur le trentième jour suivant celui de l'échange des instruments de ratification et ses dispositions seront applicables:

a) en Belgique: en ce qui concerne les impôts afférents à tout exercice d'imposition commençant à partir du 1er janvier de l'année civile qui suit immédiatement celle au cours de laquelle les instruments de ratification ont été échangés;

c) inlichtingen te verstrekken die een handels-, bedrijfs-, nijverheids- of beroepsgeheim of een handelswerkwijze zouden onthullen, dan wel inlichtingen waarvan het verstrekken in strijd zou zijn met de openbare orde.

Artikel 27

Diplomatieke en consulaire ambtenaren

§ 1. De bepalingen van deze Overeenkomst tasten in geen enkel opzicht de fiscale voorrechten aan die leden van diplomatieke vertegenwoordigingen of consulaire posten ontleen aan de algemene regelen van het volkenrecht of aan bepalingen van bijzondere overeenkomsten.

§ 2. Voor de toepassing van de Overeenkomst wordt een natuurlijke persoon die lid is van een diplomatieke vertegenwoordiging, van een consulaire post of van een vaste vertegenwoordiging van een overeenkomstsluitende Staat, die in de andere overeenkomstsluitende Staat of in een derde Staat is gevestigd, geacht inwoner te zijn van de Zendstaat indien hij in de Zendstaat aan dezelfde verplichtingen inzake belastingen naar het totale wereldinkomen is onderworpen als de inwoners van die Zendstaat.

§ 3. De Overeenkomst is niet van toepassing op internationale organisaties, hun organen of hun ambtenaren, noch op personen die lid zijn van een diplomatieke vertegenwoordiging, van een consulaire post of van een vaste vertegenwoordiging van een derde Staat, indien deze op het grondgebied van een overeenkomstsluitende Staat verblijven en in de ene of de andere overeenkomstsluitende Staat aan dezelfde verplichtingen inzake belastingen naar het totale wereldinkomen zijn onderworpen als de inwoners van die Staten.

Artikel 28

Beperking van de uitwerking van de Overeenkomst

De bepalingen van deze Overeenkomst beperken niet de belastingheffing, volgens de Belgische wet, van een vennootschap die inwoner is van België, in geval van inkoop van haar eigen aandelen of naar aanleiding van de verdeling van haar maatschappelijk vermogen.

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Artikel 29

Inwerkingtreding

§ 1. Deze Overeenkomst zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen zo spoedig mogelijk te Dhaka worden uitgewisseld.

§ 2. De Overeenkomst zal in werking treden op de dertigste dag die volgt op de dag van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging en haar bepalingen zullen toepassing vinden:

a) in België: op alle belastingen met betrekking tot elk aanslagjaar dat aanvangt op of na 1 januari van het kalenderjaar dat onmiddellijk volgt op dat waarin de akten van bekrachtiging zijn uitgewisseld;

b) au Bangladesh : pour toute année d'imposition commençant à partir du 1er juillet de l'année civile qui suit immédiatement celle au cours de laquelle les instruments de ratification ont été échangés.

Article 30

Dénonciation

La présente Convention demeurera en vigueur tant qu'elle n'aura pas été dénoncée par un Etat contractant. Chacun des Etats contractants pourra, jusqu'au 30 juin inclus de toute année civile à partir de la cinquième année suivant celle de l'échange des instruments de ratification, la dénoncer par écrit et par la voie diplomatique à l'autre Etat contractant. Dans ce cas, la Convention cessera d'être applicable :

a) en Belgique : en ce qui concerne les impôts afférents à tout exercice d'imposition commençant à partir du 1er janvier de l'année civile qui suit immédiatement celle au cours de laquelle la dénonciation a été notifiée;

b) au Bangladesh : pour toute année d'imposition commençant à partir du 1er juillet de l'année civile qui suit immédiatement celle au cours de laquelle la dénonciation a été notifiée.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, à ce dûment autorisés par leurs Gouvernements respectifs, ont signé la présente Convention.

FAIT à Bruxelles, le 18 octobre 1990 en double exemplaire, en langues française, bengalie, néerlandaise et anglaise, tous les textes faisant également foi. Le texte en langue anglaise fera foi en cas de divergence d'interprétation.

Pour le Gouvernement du Royaume de Belgique :

M. EYSKENS.

*Pour le Gouvernement
de la République populaire du Bangladesh :*

A. ISLAM MAHMUD.

b) in Bangladesh : voor elk belastingjaar dat aanvangt op of na 1 juli van het kalenderjaar dat onmiddellijk volgt op dat waarin de akten van bekrachtiging zijn uitgewisseld.

Artikel 30

Beeindiging

Deze Overeenkomst blijft van kracht totdat zij door een overeenkomstsluitende Staat is opgezegd. Elke overeenkomstsluitende Staat kan tot en met de 30e juni van elk kalenderjaar vanaf het vijfde jaar dat volgt op het jaar van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging, aan de andere overeenkomstsluitende Staat langs diplomatieke weg een schriftelijke opzegging doen toekomen. In dat geval houdt de Overeenkomst op van toepassing te zijn :

a) in België : op alle belastingen met betrekking tot een aanslagjaar dat aanvangt op of na 1 januari van het kalenderjaar dat onmiddellijk volgt op dat waarin de opzegging is gedaan;

b) in Bangladesh : voor elk belastingjaar dat aanvangt op of na 1 juli van het kalenderjaar dat onmiddellijk volgt op dat waarin de opzegging is gedaan.

TEN BLIJKE WAARVAN, de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gevolmachtigd door hun respectievelijke Regeringen, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

GEDAAN in tweevoud te Brussel, op 18 oktober 1990, in twee originelen in de Nederlandse taal, het Bengali, de Franse en de Engelse taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek. In geval van verschil in interpretatie is de Engelse tekst beslissend.

Voor de Regering van het Koninkrijk België :

M. EYSKENS.

*Voor de Regering
van de Volksrepubliek van Bangladesh :*

A. ISLAM MAHMUD.